Регионален план за отговор на бежанската ситуация от Украйна

2024

СИТУАЦИЯТА В УКРАЙНА

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ОТГОВОР НА БЕЖАНСКАТА СИТУАЦИЯ ОТ УКРАЙНА

Януари – декември 2024 г.

Използваните наименования и представянето на материалите в настоящия доклад не предполагат изразяването на каквото и да е становище от страна на Организацията на обединените нации относно правния статут на която и да е държава, територия, град или област или на нейните власти, или относно определянето на нейните граници.

Снимка на корицата: ВКБООН/Анна Лиминович.

Женева, Швейцария, януари 2024 г.

© ВКБООН 2024. Всички права запазени.

Съдържание

Съдържание *4*
Изявление на Регионалния координатор за бежанската ситуация 5

РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД 11

Общ преглед на ситуацията *11*
Данни за планиране на населението *13*
Част 1: Регионални рискове и нужди 14
Част 2: Регионални стратегически цели и приоритети 16
Регионални стратегически цели (СЦ) *16*
Регионални секторни отговори *21*
Регионални междусекторни приоритети за отговора *27*
Регионални партньорства и координация *29*
Регионална рамка за мониторинг *30*
Резултати от наблюдението *32*

БЪЛГАРИЯ 33

Част 1: Настояща ситуация 35
Общ преглед на ситуацията *35*
Рискове и нужди на държавата *35*
Част 2: Стратегия за отговор и решения на държавата 37
Стратегически цели на държавата *37*
Секторни отговори *38*
Партньорство и координация *43*
Междуведомствени финансови изисквания 45
Обобщение на бюджета по вид на ниво – "държава" *45*
Обобщение на бюджета по сектор на ниво – "държава" *45*
Обобщение на бюджета по партньори на ниво – "държава" *46*
Рамка за мониторинг на ПОБС 48

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА 49

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 – ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ПРОЕКТИ НА ПАРТНЬОРИТЕ ПО ПОБС 50

Изявление на Регионалния координатор за бежанската ситуация

Филип Льоклер
Регионален координатор за бежанската ситуация от Украйна
Регионален директор на ВКБООН за Европа

Изминаха почти две години от началото на пълномащабната война срещу Украйна, която доведе до преселването на милиони, както в страната, така и в чужбина. Всъщност, към стартирането от ВКБООН и партньорите на регионалния План за отговор на бежанската ситуация от Украйна за 2024 г., в световен мащаб има над 6,3 милиона бежанци от Украйна, включително 5,9 милиона в Европа.

Видях от първа ръка страданието и опустошението на войната. Но също така съм свидетел на изключителната щедрост, проявена от приемни семейства, общности, градове, общини и държави в региона. Тази солидарност трябва да бъде поддържана, тъй като ситуацията навлиза в третата си година и тъй като ресурсите на бежанците,и приемащите общности,са все по-силно изложени на напрежение.

Директивата за временна закрила, приета от Европейския съюз през март 2022 г., и от Молдова през следващата година, е доказателство, че държавите могат да мобилизират политическа воля и да действат смело в интерес на бежанците.

Именно за такъв бърз и ориентиран към закрила подход се застъпва ВКБООН във всички кризисни ситуации. Всъщност положителният опит и солидарността, показани към бежанците от Украйна, трябва да се надграждат и да достигат всички хора, принудени да бягат.

Въпреки че временната закрила се оказа ефективен инструмент за осигуряване на бърз достъп до територия, закрила и права за милиони бежанци, разселени от Украйна, сега дискусиите започват да се насочват към това, което ще последва, особено след като прилагането на Директивата за временна закрила в ЕС понастоящем не може да бъде удължено след март 2025 г., да не говорим за необходимостта и от информиране на бежанската общност за това, което ще последва.

ВКБООН настоятелно препоръчва координиран и хармонизиран отговор сред приемащите държави в момента, в който прилагането на временна закрила приключи, в съответствие с международните принципи на сътрудничество и споделяне на отговорността. Без координиран подход рискуваме да подкопаем едно от ключовите постижения на отговора на украинската криза – безпрецедентната и солидарност на приемащите държави.

Завръщането е предпочитаният вариант за повечето бежанци, след като ситуацията го позволи. Дотогава в отговора към днешна дата се подчертава ефективното приобщаване на бежанците в

приемащите ги общности, така че те да имат достъп до достойни възможности за работа, социални грижи, медицинска помощ, образование и настаняване, като всичко това насърчава самостоятелността им и икономическия им принос.

ВКБООН и неговите партньори, мобилизирани чрез този регионален План за отговор на бежанската ситуация, ще продължат да се застъпват за по-нататъшни инвестиции в областта на приобщаването и повишената самостоятелност – като езикови курсове, намиране на работа, преквалификация и подкрепа за записването на деца в националните образователни системи.

Идентифицирането на най-уязвимите бежанци, като възрастните хора и тези, страдащи от хронични и психични заболявания, също остава приоритет. В тази връзка, ключова остава продължаващата подкрепа за включването им в националните системи за социална закрила.

Местните общности, участниците от гражданското общество, организациите, ръководени от бежанци, общините, частният сектор, правителствата и междуправителствените организации са изиграли решаваща роля за гарантиранедостъп до закрила и помощ на бежанците от Украйна, както и за укрепване на, забележителното до този момент, социалното сближаванемежду бежанците и приемащите ги общности.

Като признание за локализирането на отговора, Планът за отговор на бежанската ситуация нарасна от 142 партньори в първото си прилагане до 312 партньори, участващи през 2024 г., повечето от които са национални и местни организации. Усилията ще продължат да подчертават решаващата работа на местните и националните НПО и организациите, ръководени от бежанци, и да гарантират, че те имат видимост, достъп до възможности за финансиране и изграждане на капацитет и получават полагащото им се признание за централната роля, която продължават да играят.

От съществено значение е да продължим да подкрепяме тези процеси. Признавайки водещата роля на правителствата в отговора, този план очертава и обединява колективните усилия на местното, националното и международното гражданско общество и международните организации.

Накратко

Регионален план за отговор
(януари – декември 2024 г.)

2,2 млн.
прогнозирано бежанско население

55 000
прогнозирани подпомогнати членове на приемащата общност

1,1 млрд.
общи финансови изисквания в щ.д.

312
партньори в ПОБС

Регионални финансови изисквания

По държава

ДЪРЖАВА	ФИНАНСОВИ ИЗИСКВАНИЯ В Щ.Д.	УЧАСТВАЩИ ПАРТНЬОРИ[1]
България	38 561 185	19
Чехия	58 264 514	30
Естония	10 589 248	14
Унгария	42 188 964	31
Латвия	9 682 633	17
Литва	15 450 605	18
Република Молдова	303 055 882	82
Полша	377 377 752	103
Румъния	117 215 789	37
Словакия	59 940 518	25
Регионална подкрепа[2]	48 232 912	7

По сектори

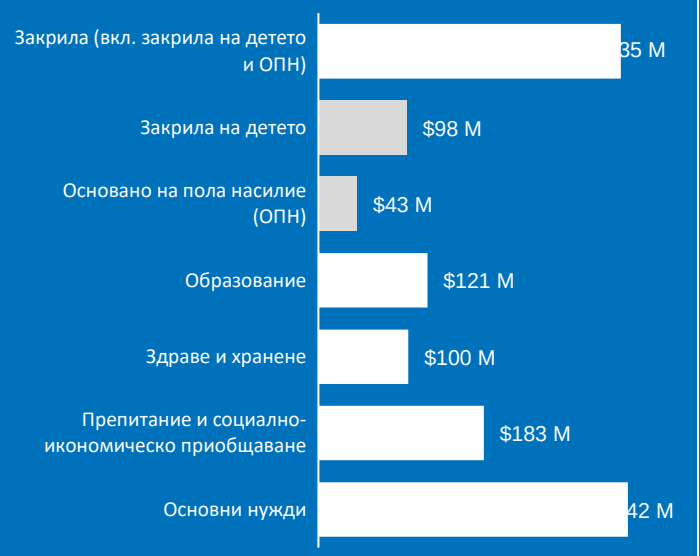

Изисквания за оказване на подкрепа в парични средства в брой[3]

211 млн. щ.д.

---

[1] Международните организации, работещи в повече от една държава, са отразени във всяка, като броят на участващите партньори е точен на национално равнище и не може да бъде сумиран, за да се стигне до регионалния брой.
[2] В бюджета за регионална подкрепа са включени и финансовите изисквания за Беларус.
[3] Това е разбивка по сектори на потребностите от парична помощ, които са включени в горепосочените общи секторни бюджети. Паричната помощ е модалността на избор за принудително разселени лица и се използва като междусекторна модалност в различните сектори, включително закрилата. Неограничените/многоцелевите парични безвъзмездни средства за основни нужди се бюджетират в рамките на сектора на основните нужди.

По тип партньор[4]

ПАРТНЬОР		БРОЙ НА ПАРТНЬОРИТЕ	ФИНАНСОВИ ИЗИСКВАНИЯ В Щ.Д.
Агенции на ООН		10	679,8 млн.
Международна федерация на Червения кръст и Червения кръст		5	39,5 млн.
Международни НПО		44	164,4 млн.
	Организации, ръководени от бежанци*	3	6,0 млн.
	Религиозни организации*	8	30,5 млн.
	Организации, ръководени от жени*	3	2,3 млн.
Национални НПО		251	195,9 млн.
	Организации, ръководени от бежанци*	42	18,5 млн.
	Религиозни организации*	15	14,1 млн.
	Организации, ръководени от жени*	89	45,2 млн.
Академични организации		1	100,0 хил.
Спортни организации		1	877,2 хил.
ОБЩО		312	1,1 млрд.

* Една организация може да бъде класифицирана в множество подкатегории (ръководени от жени, ръководени от бежанци, основани на вяра и т.н.), поради което отделните подкатегории не могат да бъдат събрани, за да се стигне до общата сума.

[4]Този списък включва само организации, привлечени по ПОБС, много от които си сътрудничат с партньорите по изпълнението за осъществяване на дейностите по ПОБС. Вижте „Обобщение на бюджета по партньори“ за разбивка на партньорите по видове.

Данни за планиране на населението

Бежанско население

ДЪРЖАВА	ТЕКУЩО НАСЕЛЕНИЕ КЪМ ДЕКЕМВРИ 2023 Г.[5]	НАСЕЛЕНИЕ, ПЛАНИРАНО ЗА ПОДПОМАГАНЕ ПРЕЗ 2024 Г.
България	51 860	70 000
Чехия	373 080	400 000
Естония	50 450	55 000
Унгария	63 775	85 000
Латвия	46 610	50 000
Литва	52 305	65 000
Република Молдова	115 862	90 000
Полша	956 635	1 100 000
Румъния	83 765	110 000
Словакия	113 925	150 000
ОБЩО[6]	1 945 307	2 210 000

Население на приемащата общност

	НАСЕЛЕНИЕ НА ПРИЕМАЩАТА ОБЩНОСТ, ПЛАНИРАНО ЗА ПОДПОМАГАНЕ ПРЕЗ 2024 Г.
Република Молдова	55 000
ОБЩО	55 000

Разпределение по възраст и пол

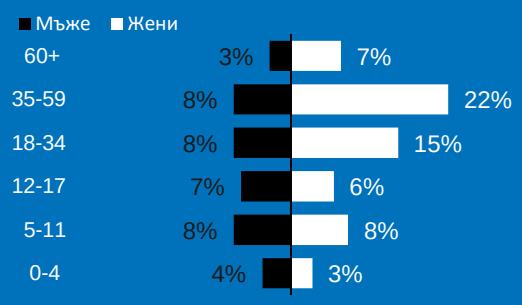

6%[7]
Лица с увреждания

62%
Жени и момичета

38%
Мъже и момчета

[5] Тази цифра може да включва множество регистрации на едно и също лице в две или повече държави; регистрации, които остават непълни по различни причини, или регистрации на бежанци, които са се придвижили нататък, включително извън Европа. Моля, вижте Портала за оперативни данни на ВКБООН.
[6] Общата сума на таблицата включва и бежанското население и финансовите изисквания за Беларус.

[7] Въпреки че тези данни са по-ниски от глобалната оценка за 16% от хората с увреждания в общото население, което може да отразява недостатъчно отчитане или недостатъчна идентификация, те се основават на многосекторни анализи на нуждите, проведени в участващи в ПОБС държави, които са използвали въпросника на Вашингтонската група. Това се отнася за всички глави за държави.

РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД

Войната в Украйна е най-бързо разрастващата се и най-голямата криза с разселване в Европа след Втората световна война и предизвика регионален отговор на бежанската ситуация в съизмерим мащаб. През почти двете години след широкомащабното нахлуване на Руската федерация в Украйна през февруари 2022 г. потокът от бежанци в съседни страни и извън тях беше посрещнат от забележителна мобилизация на помощ от национални и общински органи, участници от гражданското общество, местни доброволци и самите бежанци, като всички те допринесоха за осигуряване на закрила и посрещане на основните нужди на онези, които бягат от насилие.

Със започването на третата година от отговора на бежанската ситуация през 2024 г., той продължава се фокусира и да търси решение на значителните нужди в приемащите страни, бидейки индикатор за развитието и продължителността на ситуацията . По-специално, повторяемостта на плана отразява нарастващата ангажираност и по-големите инвестиции от страна на приемащите правителства в социално-икономическото приобщаване на бежанците. Регионалният план за отговор на бежанската ситуация (ПОБС) от 2024 г. се съсредоточава върху практическата и специализирана подкрепа от партньорите по ПОБС за приемащите държави, за да се гарантира, че бежанците имат ефективен достъп до правен статут и права; че бежанците със специфични нужди и уязвимости получават целенасочена помощ; че се насърчават самостоятелността на бежанците и социално-икономическото им приобщаване и; и че се насърчава социалното сближаване между бежанците и приемащите общности. ПОБС допълва и се привежда в съответствие с националните стратегии и схеми за помощ на правителствата на приемащите страни, които са начело на отговора,и се основава на принципите на партньорство, управляващо хуманитарните действия. Тези принципи включват равенство, прозрачност, ориентиран към резултатите подход, отговорност и взаимно допълване.

Общ преглед на ситуацията

Докато войната в Украйна продължава с неотслабваща сила, 3,7 милиона души са разселени вътрешно,[8] а 6,3 милиона – в чужбина. Към края на декември 2023 г. в цяла Европа са регистрирани 5,9 милиона бежанци от Украйна, близо 2 милиона от които са в страните, обхванати от ПОБС: Беларус[9], България, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Република Молдова, Полша, Румъния и Словакия.[10] Прилагането на Директивата за временна закрила (ДВЗ) в Европейския съюз (ЕС), наскоро удължена до март 2025 г., и режимът за временна закрила на Република Молдова, който влезе в сила през март 2023 г., предоставиха благоприятни рамки за осигуряване на закрила и достъп до права и услуги в приемащите страни за бежанците от Украйна. Продължават да съществуват

[8] Украйна | Матрица за проследяване на разселването (iom.int), октомври 2023 г., кръг 14.
[9] Финансовите нужди на Беларус са включени в регионалния бюджет.
[10] https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine

предизвикателствата, с различаващите се подходи към прилагането на временната закрила, които могат да окажат непропорционално въздействие върху най-уязвимите групи и достъпа им да права. През 2024 г. правителствата ще обсъждат и ще се подготвят за прехода извън режима на Директивата за временна закрила.

Съответно все по-често се наблюдават временни движения обратно към Украйна, като данните от проучването на намеренията на ВКБООН показват увеличение от 17% през август 2022 г., до 39% през май 2023 г. в дела на бежанците, които са посетили Украйна поне веднъж след пристигането си в приемащите страни, главно за проверка на семейството и имуществото или за получаване на документация.[11] Тези посещения са важни за по-дългосрочните решения на бежанците за по-трайно завръщане, след като условията го позволят. Различаващите се подходи на правителствата на приемащите държави към въздействието на краткосрочните пътувания до Украйна върху правния статут на бежанците и достъпа до права обаче доведоха до отнемане на правния статут и спиране на свързаните с него обезщетения за някои, както и до предизвикателства пред усилията за възстановяване на правния статут при връщане в приемащите държави. За други това също е обезкуражаващо осъществяването на тези важни посещения.

С изключение на непредвидени обстоятелства, движенията на новоразселените бежанци в съседни страни и извън тях се очаква да намалеят значително в сравнение с първите години на отговора. Това води до по-малка, но все още значителна група бежанци, пристигащи или преминаващи през участващите в ПОБС държави, които ще се нуждаят от първоначална помощ за приемане. Сред бежанците, присъстващи в приемащите страни, проучванията на намеренията показват, че докато повечето се надяват да се върнат в Украйна един ден, само 14% планират да го направят в близко бъдеще, главно поради опасения за безопасността и сигурността, наличието на подходящи работни места, достъпа до основни услуги, образование и жилищно настаняване в Украйна. По-голямата част от бежанците планират да останат в сегашната си приемаща държава, където се нуждаят от непрекъсната подкрепа от приемащите правителства и международната общност, за да посрещнат основните си нужди, да получат достъп до ключови услуги и да изградят самостоятелност и пълноценно включване в приемащите общности. Около 81% от бежанците от Украйна в участващите в ПОБС държави посочват поне една спешна неудовлетворена нужда, включително достъп до храна, заетост, здравеопазване, настаняване или материална помощ, докато почти една четвърт от домакинствата на бежанци посочват, че имат поне един член със специфична уязвимост.[12] За мнозина продължават да съществуват предизвикателства, свързани с достъпа до достойни условия на труд, получаването на здравни и социални услуги и осигуряването на устойчиви жилищни решения, поради често взаимосвързани предизвикателства като езикови бариери, ограничена информация, финансови ограничения, трудности при намирането на работа, липса на грижи за децата и претоварване на местните ресурси.

Има значителен брой деца бежанци, включително непридружени, разделени и деца от институции, които често се сблъскват с предизвикателства пред достъпа до националните системи за закрила на детето и използването на съответните услуги за закрила. Това от своя страна може да доведе до

[11] Документ - „Животът в изчакване: намерения и перспективи на бежанците и вътрешно разселените лица от Украйна №4“ (unhcr.org).

[12] Профилиране и мониторинг на регионалната закрила, рискове и нужди от закрила на бежанците от Украйна.

пропуски в достъпа до техните права в страните на убежище, тъй като разселването става продължително.

Освен това приблизително половината от децата и младежите бежанци в училищна възраст от Украйна са записани в училища в приемащите страни в началото на учебната 2023-2024 година. Освен това около 44% от домакинствата с деца в училищна възраст съобщават, че поне едно дете все още не е регистрирано в образователната система на приемащата държава.

Данни за планиране на населението

Цифрите за планиране на ПОБС отразяват прогнозираното население, което ще се нуждае от подпомагане през 2024 г. Те са разработени в консултация с междуведомствените форуми за координация на бежанците в държавите и правителствените партньори. Цифрите за планиране на населението включват бежанци от Украйна, както и граждани на трети страни, които са избягали от Украйна и се нуждаят от международна закрила, и хора, които са без гражданство или са изложени на риск от липса на гражданство (напр. ромското население). Цифрите за планиране предполагат, че всички бежанци и лица, търсещи убежище, се възползват от услуги за закрила и/или хуманитарна помощ.

Населението на приемащата общност в Република Молдова, на което се дава приоритет за подпомагане, включва тези, които са засегнати от пристигането на бежанци, например поради местоположението им, и които ще се възползват от инициативи, помагащи на бежанците, както и на приемащите общности. В рамките на ЕС ПОБС не включва членовете на приемащата общност като лица, на които се оказва подпомагане. Планът е насочен към нуждите на засегнатото приемащо население на ниво общност, с оглед на разширяването на ресурсите и услугите на общността, които могат да бъдат подложени на натиск поради присъствието на бежанското население.

Цифрите за планиране на населението за 2024 г. отразяват намаление от 2023 г., тъй като някои бежанци и други, нуждаещи се от международна закрила в участващите в ПОБС държави, са се преместили извън географския обхват на ПОБС, а останалата част от населението се очаква да бъде по-стабилна на брой, с по-малко новопристигнали и новоразселени транзитни лица. Освен това данните за бежанското население за повечето участващи в ПОБС държави бяха преразгледани и намалени през 2023 г. въз основа на акции за проверка на временна закрила, проведени от правителствата.

Част 1: Регионални рискове и нужди

Дейностите по профилиране и наблюдение на закрилата на ВКБООН провеждани непрекъснато в региона на ПОБС,са идентифицирали няколко ключови риска и нужди от закрила за бежанците от Украйна.[13]

Украинската бежанска криза продължава да се характеризира с високи нива на разделяне на семействата – почти 80% от анкетираните в мониторинга на ВКБООН за закрила съобщават, че са отделени от поне един близък член на семейството в резултат на войната. Разделянето на семейството в контекста на бежанците може да изостри няколко риска за закрила, включително основано на пола насилие, трафик на хора, експлоатация, изолация и травма, особено за лица със специфични нужди, като например непридружени и разделени деца, възрастни хора и хора с увреждания.

Мъжете на 18 или повече години съставляват само 19% от бежанското население, като 62% от населението са жени и момичета, и 36% са деца. Тази възрастова и полова структура, заедно с големия брой семейства с един родител, подчертава повишения риск, пред който са изправени жените бежанци в контекста на заетостта и настаняването, както и излагането на жените и момичетата на рискове от основано на пола насилие и в други сфери. Насилието от страна на интимния партньор (НСИП), сексуалната експлоатация и злоупотреба и трафикът на хора, наред с други рискове, продължават да будят безпокойство, особено с намаляването на нивата на помощ.

Освен това 23% от домакинствата съдържат поне един член със специфична нужда, като например увреждания или сериозни медицински състояния. Тези домакинства отчитат по-ниски нива на достъп до различни права, включително документи за самоличност, дългосрочно жилищно настаняване, здравеопазване и заетост в сравнение с други домакинства на бежанци, което подчертава влошаващата се уязвимост сред тези групи, с продължаване на разселването им. Следователно домакинствата, включително хората с увреждания, са изправени пред повишени рискове за закрила в приемащите държави, които потенциално могат да повлияят на решенията за ранно връщане дори при неоптимални условия в Украйна.

Пълни 23% от анкетираните в мониторинга на ВКБООН за закрила съобщават през третото тримесечие на 2023 г., че на членовете на домакинството им липсва документация, главно биометрични паспорти, докато все по-голям брой бежанци съобщават за трудности при получаването или замяната на ключови документи за самоличност в приемащите ги страни. Освен това необходимостта от събиране на документация продължава да тласка двупосочни придвижвания между приемащите държави и Украйна.

За бежанците, които са решили да предприемат краткосрочни посещения в Украйна, предимно за посещение на семейството и набавяне на документи, все по-голям дял, понастоящем 18%,са изправени пред предизвикателства при завръщането си в приемащите страни. Тези

[13] Първият, вторият и третият регионален анализ на данни от мониторинга на ВКБООН за закрила са достъпни онлайн, заедно с регионално табло за управление.

предизвикателства включват отнемане на правен статут, спиране на обезщетенията за социална закрила и пречки при повторното влизане в приемащите държави след посещение в Украйна.

Според анализа на ВКБООН между 40 и 60 процента от анкетираните са заети; безработицата е между 10 и 20 процента, а останалите са извън работната сила. Достъпът до достойни условия на труд остава ключова необходимост. Съществуващите пречки трябва да бъдат преодолени – интензивното езиково обучение, по-ефективно признаване на уменията, курсовете за повишаване на квалификацията и намирането на подходяща работа ще спомогнат за улесняване на прехода към устойчива заетост, съизмерима с образователното равнище на дадено лице. Бежанците също така изискват систематичен достъп до информация за техните права на пазара на труда, включително как да идентифицират и реагират на потенциално експлоататорски трудови практики.

Достъпът до здравеопазване също е ключов проблем, като 25% от анкетираните, имащи нужда от здравеопазване, съобщават за трудности при достъпа до националната система, наред с други, поради дълго чакане, езикови бариери и високи разходи. Освен това според анализа на регионалните многосекторни нужди 30% от домакинствата съобщават, че поне един член има психични или психо-социални проблеми; над половината от тези домакинства съобщават, че е необходима подкрепа за психичното здраве. Ограничената осведоменост, знания и разбиране на националните системи за здравеопазване оказват влияние върху способността на бежанците да търсят и приемат здравни услуги и способността на националните доставчици на услуги ефективно да предоставят здравни услуги, които отговарят на социалните, културните и езиковите очаквания и нужди на бежанците в приемащите страни.

Близо половината от домакинствата с деца в училищна възраст съобщават, че поне едно дете не е регистрирано за образование в приемащата страна. По подобен начин две трети от малките деца нямат достъп до официални услуги за образование и грижи в ранна детска възраст.[14] Ако записването на деца и младежи бежанци от Украйна в националните училищни системи остане ниско, много стотици хиляди са изложени на риск да останат извън формалното образование за четвърта поредна учебна година, често разчитайки на по-малко ефективни и неустойчиви форми на неформално образование. Пропускането на многогодишно образование може да има дълбоки отрицателни последици за академичните им постижения, способността да получат дипломи и степени, и в крайна сметка за бъдещата им кариера и перспективи за живот.

[14] Изграждане на светло бъдеще: Интеграция на украинските деца бежанци чрез образование в ранна детска възраст.

Част 2: Регионални стратегически цели и приоритети

Регионални стратегически цели (СЦ)

СЦ1: Бежанците да имат ефективен достъп до правен статут, закрила и права в приемащите държави.

На 4 март 2022 г. Съветът на Европейския съюз активира Директивата за временна закрила (ДВЗ) за бежанците от Украйна, първоначално за една година, по-късно тя бе удължена до март 2025 г. Това беше значителна стъпка, предоставяща на бежанците от Украйна достъп до безопасност, правен статут, права и услуги в ЕС. Република Молдова също е приела подобни мерки за бежанците от Украйна.

Въпреки че ДВЗ ефективно реагира на увеличаването на броя на пристигащите бежанци, е установено непоследователното ѝ прилагане във всички държави членки на ЕС. В същото време нарастващата уязвимост сред някои части от бежанската общност, тъй като разселването продължава, може да възпрепятства ефективния достъп до права в приемащите държави, особено сред най-уязвимите бежанци, включително малцинствата и гражданите на трети държави.[15] Важно да продължи да се наблюдава ефективният достъп до права в приемащите държави, тъй като разселването навлиза в третата си година

Макар че някои бежанци за кратко се връщат в Украйна по различни причини, предимно за посещение на роднини и събиране на документи, повечето не планират постоянно завръщане в близко бъдеще поради продължаващи конфликти и опасения за сигурността. В този контекст е от решаващо значение всяко завръщане в Украйна да бъде наистина доброволно, добре информирано и постигнато без тласкащи фактори и стимули за преждевременно завръщане, включително ограничения на способността на бежанците да получат достъп до закрила, права и помощ в приемащите държави. ВКБООН се застъпва за това правният статут на бежанците в приемащите страни да не бъде засегнат от посещение в Украйна с продължителност по-малко от три месеца и да бъде временно деактивиран, а не отменен в случай на дългосрочно пътуване.[16] Някои бежанци обаче съобщават за предизвикателства при завръщането си в приемащите държави, включително отнемане на правния статут и свързаните с него права в резултат на кратко посещение в Украйна. Продължава да е необходимо непрекъснато наблюдение на достъпа до територия и правен статут, за да се гарантира, че всички, които се нуждаят от закрила и помощ, имат достъп до нея на практика.

[15] ВКБООН, „Прилагането на Директивата за временна закрила – шест месеца по-късно“, октомври 2022 г., налично на адрес: https://data.unhcr.org/en/documents/details/96266

[16] Позиция на ВКБООН относно доброволното завръщане в Украйна, юни 2023 г., достъпна на: https://www.refworld.org/pdfid/649a7c744.pdf

Обсъжданията относно подхода, който трябва да се предприеме след приключване на прилагането на Директивата за временна закрила през март 2025 г., продължават в рамките на ЕС. От решаващо значение е приемащите държави да прилагат координиран и хармонизиран отговор в момента, в който споразуменията за временна закрила приключат, в съответствие с международните принципи на сътрудничество и споделяне на отговорността. През 2024 г. ключовите дейности ще включват мониторинг на ефективния достъп до правен статут, закрила и права, застъпничество с правителствата и регионалните институции по отношение на предизвикателствата и бариерите, засягащи достъпа до права, подкрепа на законодателната и политическата координация и улесняване на комуникацията с бежанците и приемащите общности, включително предоставяне на правна подкрепа и информация.

СЦ2: Бежанците със специфични нужди и уязвимост да имат достъп до целенасочена подкрепа и помощ.

Необходимо е системно идентифициране на лицата със специфични нужди заедно с целенасочена помощ, включително управление на случаи, парични програми и ефективно включване в програми за социална закрила. Целенасочената подкрепа ще допълни или подобри правителствените услуги за лица със специфични нужди, включително в предотвратяването, безопасното разкриване и отговор на основано на пола насилие (ОПН) и рискове за децата, предоставянето на здравни грижи, включително психично здраве и психо-социална подкрепа (ПЗПСП), приобщаването на хората с увреждания, жертвите на трафик и в закрилата на жените и децата. Услугите за ранно детско развитие са от решаващо значение, както и включването на децата бежанци в националните системи за закрила на детето.

Въпреки големите усилия от страна на приемащите държави за предоставяне на достъп до здравни услуги за бежанците в съответствие с ДВЗ, все още са на лице ограничения поради капацитета на здравната система, ограниченията в рамките на политиките в няколко държави и липсата на информация относно наличието на услуги, административните и финансовите бариери. Необходими са постоянни усилия, за да се гарантира справедлив и равен достъп до качествени услуги, включително укрепване на здравните системи и капацитета на здравната работна сила, разглеждане на политическите и правните рамки и споделяне на информация за наличието на услуги с бежанците.

Интегрираното осигуряване на психично здраве и психо-социална подкрепа в отговора остава от съществено значение. Стъпките включват гарантиране на предоставянето на психо-социални дейности и интервенции в общността, които се основават на съществуващите индивидуални и общностни ресурси, устойчивост и капацитет. Освен това ще бъде осигурена психо-социална подкрепа чрез управление на случаи и мащабируеми психологически интервенции, които могат да бъдат осъществени както от обучени, така и от контролирани специалисти и неспециалисти, както и достъп до клинично психично здраве.

Необходими са съгласувани усилия за осигуряване на достъп до социални жилища или целенасочена подкрепа за покриване на разходите за по-дългосрочно независимо жилищно настаняване, особено за уязвимите бежанци. Колективните обекти за настаняване трябва да бъдат постепенно затворени, и на бежанците да се предоставят по-дългосрочни възможности за настаняване в сътрудничество с общините, без вреда и с оглед на най-добрия интерес на жителите.

Осигуряването на безопасни, висококачествени услуги за предотвратяване и отговор на основано на пола насилие продължава да бъде от жизненоважно значение за жените и момичетата бежанци, както и за други групи с повишен риск. Сътрудничеството с правителствата и местните организации, по-специално организациите, ръководени от жени, е от ключово значение и непрекъснатите инвестиции в укрепване на капацитета ще гарантират, че услугите са ориентирани към жертвите и в съответствие със стандартите. От основно значение са езикът, справянето с културната чувствителност и провеждането на кампании за повишаване на осведомеността за насърчаване на равенството между половете и участието на жените, като същевременноизначално се предотвратява основано на пола насилие.

Следва да се положат допълнителни усилия за идентифициране и включване на бежанците с увреждания в националните служби, включително чрез признаване на удостоверенията за увреждане, издадени в Украйна, достъпно настаняване, идентифициране и смекчаване на бариерите пред услугите, осигуряване на достъп до информация и по-нататъшно ангажиране и работа с организации на хора с увреждания.

СЦЗ: Засилване на социално-икономическото приобщаване на бежанците в приемащите ги общности и увеличаване на тяхната самостоятелност.

ДВЗ предоставя на бежанците от Украйна права като работа, социално подпомагане, медицинска помощ, образование и настаняване, насърчавайки самостоятелността им и икономическия им принос. Въпреки това продължават да съществуват предизвикателства, особено в областта на заетостта, където бежанците, особено жените, са изправени пред трудности при достъпа до възможности за достоен труд, съчетаването на трудови отговорности и тези за предоставяне на грижа,, както и предриск от трудова експлоатация, включително чрез ограничен достъп до информация за правата и наличните услуги. Необходими са допълнителни инвестиции, за да се предложат подходящи езикови курсове, да се преодолеят несъответствията между търсените и предлаганите умения чрез намиране на подходящи работни места, преквалификация и повишаване на квалификацията, като например признаване на уменията и квалификациите, предоставяне на информация и консултации на бежанците и частния сектор, укрепване на достъпа до развитие на бизнеса и финансови услуги, разширяване на достъпа до грижи за децата и закрила на детето, включително услуги за управление на случаи, и улесняване на координацията между заинтересованите страни.

Правителствените обезщетения за социална закрила са от решаващо значение за гарантиране на основните нужди, намаляване на рисковете от закрила и подпомагане на самостоятелността. Подкрепата може да бъде увеличена чрез сътрудничество с гражданското общество, партньорства с общините и национални програми за интеграция.

Застъпничеството за записване на деца бежанци в националните образователни системи на приемащите държави е от жизненоважно значение, като ниският процент на записване се дължи на колебанието на родителите да го направят, езиковите и административните бариери пред записването и проблемите с капацитета в някои предучилищни центрове и училища в приемащите държави. Усилията трябва да се насочат към записване на децата бежанци във формално присъствено образование, включително ранно образование и грижи, за да се гарантира качество на ученето, психо-социална стабилност и социално взаимодействие. Това изисква разширяване и

укрепване на капацитета на образователните системи, подкрепа на родителите и децата за достъп до образование и намаляване на зависимостта от онлайн и неформалното образование като алтернатива на приобщаването в образователните системи на приемащата страна.

През 2024 г. акцентът трябва да бъде върху по-дългосрочното приобщаване и записване в националните образователни системи на приемащите държави, предоставяйки езиково образование, изграждане на капацитет и услуги за психично здраве и психо-социална подкрепа. Ключов приоритет е да се върнат децата и младежите бежанци в среда на официално присъствено образование, където те могат да се възползват от дългосрочна стабилност в образованието, социално взаимодействие с приемащите общности и подкрепа в училище. Това трябва да върви ръка за ръка с постепенното премахване на по-нискокачествените и неустойчиви форми на неформално образование. Трябва да се обърне внимание и на подрастващите след възрастта за задължително образование. Тясното сътрудничество с Министерството на образованието на Украйна е от съществено значение.

СЦ4: Укрепване на социалното сближаване между бежанските и приемащите общности.

Щедростта, показана към бежанците от Украйна, е изключителна, но тъй като войната навлиза в третата си година и приемащите общности са изправени пред нарастващи разходи за живот, допълнителни тежести върху услугите и други социално-икономически предизвикателства, включително ограничени жилища. На места се наблюдават все повече примери умора сред приемащите държави при продължителното поддържане на добрия прием на бежанците. От ключово значение ще бъдат противодействието на дезинформацията и оформянето на използваните представи и език по начин, който е положителен, честен и насърчава мирнотосъвместно съществуване.

В контекста на ограничени ресурси и претоварени системи, приемащите общности ще се нуждаят от непрекъсната подкрепа, докато разширяват услугите и помощта си за бежанците. Тази подкрепа за приемащите общности следва да се съсредоточи върху институциите и съоръженията, използвани както от бежанците, така и от членовете на приемащите общности, с цел облекчаване на натиска, който може да доведе до напрежение и да ограничи възможностите за убежище и закрила. Ще се обърне внимание на това как ресурсите, поставени под напрежение, могат да бъдат разширени, което означава, че партньорите ще събират доказателства и ще проектират интервенции на местно, а не на национално ниво. Примери за такива интервенции включват изграждане или обновяване на допълнителни класни стаи, подкрепа за обновяване на общински жилищен фонд, разширяване на читалищата, въвеждане на мащабируеми подходи към услугите за психично здраве или разширяване и подкрепа на здравните заведения. Признаването на уменията и даването на възможност на бежанците да използват своето знание за разширяване на ограничени услуги – учители, психолози, лекари, медицински сестри и др.,създава ситуация на обща полза, като служи както на бежанците, така и на приемащите общности. Изслушването на общностите и включването на чувствителен към конфликти език във всички дейности ще бъде важно, включително и при справянето с дискриминацията.

Социалното сближаване ще бъде засегнато от това колко успешно партньорите подкрепят правителствата за решаване на кризата с разходите за живот и жилищното настаняване. Въпреки че жилищното настаняване на бежанците ще трябва да бъде водено и управлявано на местно ниво, партньорите ще трябва да се застъпват за намеса на централното правителство както по отношение на жилищната помощ от страна на търсенето за физически лица и домакинства, така и по отношение на интервенциите от страна на предлагането, които имат за цел да стимулират достъпно жилищно строителство и да освободят незаети имоти, заедно с подобрено регулиране на частния сектор за отдаване под наем.

Важно е ангажирането при отговора на бежанската ситуация на местните общински структури, гражданското общество и организациите, ръководени от бежанци, тъй като те играят жизненоважна роля в справянето с разнообразните нужди и уязвимости на бежанците. Общините, местното гражданско общество и организациите, ръководени от бежанци, имат дълбоко разбиране за местния контекст, култура и динамика на общността, което често им дава възможност да установят доверие и разбирателство с бежанците. Близостта им до засегнатото население позволява по-ефективно и целенасочено предоставяне на услуги, като се гарантира, че помощта е съобразена със специфичните нужди на бежанците.

Регионални секторни отговори

ЗАКРИЛА

Партньорите по закрилата ще продължат да отговарят на спешните нужди на бежанците от Украйна за закрила и помощ. Системният мониторинг на закрилата, заедно с усилията за популяризиране, включително укрепване на структурите на общността, подкрепа за организациите, ръководени от бежанци, и пряко участие на бежанците във всички етапи на програмния цикъл, ще помогне да се гарантира непрекъснатото съответствие на отговора на нуждите на бежанците.

Секторът на закрила ще даде приоритет на достъпа до правен статут, закрила и права. Тъй като средата за закрила продължава да се развива, партньорите, в координация с националните органи, ще предоставят правна помощ, консултации и информация, за да гарантират, че бежанците са информирани за всички промени в приложимите правни рамки и политики.

Партньорите също така ще идентифицират и отговорят на специфичните нужди на най-уязвимите, които ще бъдат сред бежанците, най-засегнати от намаляването на някои форми на помощ, включително парични средства, и които може да се нуждаят от подкрепа, за да бъдат напълно включени в националните програми за социална закрила. Съответно партньорите по закрила ще засилят капацитета на всички участници за идентифициране и подкрепа на лица със специфични нужди чрез обучение, технически опит и консултации на националните и местните правителства, агенциите на ООН, НПО, гражданското общество, както и чрез работа с общността и ангажиране на организации на хора с увреждания и организации на лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални, интерсексуални и куиър (ЛГБТИК+) хора.

Партньорите по ПОБС също така ще насърчават отчетността пред засегнатите хора, както и подходите, съобразени с възрастта, пола и многообразието (ВПМ), сред правителствените партньори, общините, доставчиците на услуги и други заинтересовани страни, участващи в отговора, включително чрез съвместни дейности, предоставяне на техническа подкрепа и изграждане на капацитет. Партньорите ще продължат да следят практическите, административните и правните пречки пред достъпа на бежанците и упражняването на основните права и услуги, с цел да се ангажират със застъпничество и да подкрепят ключови събеседници за намаляване или премахване на тези пречки.

И накрая, партньорите, предоставящи закрила, ще се стремят да засилят социалното сближаване и да идентифицират потенциалното напрежение и да работят с всички съответни участници, за да се справят с тях и да гарантират, че бежанците получават подкрепа по начин, който укрепва общностите и подкрепя приобщаването.

Подсектор: Основано на пола насилие

Чрез Регионалната под-работна група по въпросите на насилието, основано на пола партньорите ще идентифицират пропуски и нужди за информиране на стратегическото вземане на решения и застъпничество и разработване на послания и инструменти за ангажиране на заинтересованите страни. Акцентът също така ще бъде върху интегрирането на съображенията за основано на пола насилие в по-широкия регионален отговор, като се предоставят стратегически насоки на регионалните и националните работни групи и подгрупите по отношение на стратегиите за превенция, застъпничество, намаляване на риска и отговор на основано на пола насилие.

На национално равнище приоритет ще бъде осигуряването на достъп до наличните услуги за основано на пола насилие чрез подобряване на пренасочвания между услигите, застъпничество за качество на услугите, изграждане на капацитета на доставчиците на услуги при прилагането на подхода, ориентиран към жертвите, координиране със съответните сектори, идентифициране на ресурси и осигуряване на необходимите обучения. В сътрудничество със закрилата, здравеопазването и други заинтересовани страни, партньорите ще се застъпват за премахването на правните и административните бариери, възпрепятстващи достъпа до животоспасяващи услуги за отговор, включително клинично управление при изнасилвания и, в рамките на закона, безопасни прекратявания на бременност.

По отношение на превенцията основните установени пропуски се въртят около достъпа до основни услуги, които повишават уязвимостта на жените и момичетата към трафик и експлоатация, както и ограничения достъп до информация за рисковете от основано на пола насилие и специализираните услуги за основано на пола насилие. За да се справят с тези рискове и уязвимости, партньорите ще застъпват и координират ресурсите за подходящи мерки за превенция и отговор. Това включва създаване на възможности за препитание за хората, изложени на по-висок риск. За да се преодолеят информационните пропуски, участниците в ПОБС ще координират и хармонизират съобщенията за всеобхватна кампания за осведоменост относно насилието, основано на пол. Освен това ще бъдат разработени или контекстуализирани инструменти за застъпничество и оценка, за да се намалят рисковете от основано на пола насилие и да се помогне за спазването на минимални стандарти.

Подсектор: Закрила на детето

Координационните форуми за закрила на детето на национално ниво, самостоятелно или като част от комбинирани механизми за координация в областта на закрилата, ще продължат да информират за отговора в областта на закрилата на детето, подкрепени от техническия експертен опит и усилията за застъпничество на Регионалната подгрупа за закрила на детето, където е необходимо, както и други регионални форуми за застъпничество и ангажименти с основните заинтересовани страни в областта на закрилата на детето в региона, като институциите на ЕС и регионалните мрежи. Партньорите ще продължат да се фокусират върху включването на децата бежанци в националните системи за закрила на детето, разширяването на процедурите за управление на случаи на националните системи, така че да обхванат децата бежанци от Украйна, и разширяването на възможностите за алтернативни грижи, особено за децата от институции в Украйна. Освен това идентифицирането на децата в риск, особено тези без придружител или разделени от родителите си, тези с увреждания и тези със специфични нужди от закрила, както и подкрепата за своевременното им насочване към услугите за закрила ще продължат

да бъдат приоритет. Партньорите също така ще продължат да подкрепят децата без родителски грижи, евакуирани от институциите, особено по отношение на достъпа до грижи и специализирани услуги, както и да гарантират, че решенията касаещи децата, са основани на принципа на енай-добрия интерес на дететох. И накрая, укрепването на капацитета на националните системи за закрила на детето в държавите на убежище и търсенето на възможности за допълване на националния отговор за закрила на детето ще продължат да бъдат приоритет.

ОБРАЗОВАНИЕ

За да се предотвратят дългосрочни загуби на учене и да се увеличи приобщаването на децата и младежите бежанци от Украйна в образователните системи на приемащата държава, включително образованието и грижите в ранна детска възраст, партньорите по програмата ще засилят ангажираността с държавите за разработване и прилагане на програми за застъпничество и подкрепа, за да се гарантира, че децата, бежанци от Украйна, са записани в националните училищни системи и да се осигури достъп до качествено предучилищно и висше образование. През цялата 2023–2024 и 2024–2025 учебна годинана съответните заинтересовани страни ще се осигуряват подкрепа и насоки за решаване на проблемите с капацитета в областта на образованието, включително разширяване на учебните пространства и училищната инфраструктура, справяне с недостига на учители и пропуските в предоставяните чрез училищата основни услуги за езиково обучение,педагогически услуги и услуги по психично здраве и психо-социална подкрепа. Партньорите по ПОБС ще продължат да се застъпват за премахването на административните и практическите пречки пред достъпа до образование.

В допълнение към включването в националните училищни системи, партньорите по ПОБС могат да подкрепят, когато е целесъобразно, инициативи, насочени към поддържане на връзката между децата и младежите бежанци и тяхната страна на произход, независимо от националността или правния им статут. Когато е възможно, такива инициативи за допълнително образование ще бъдат възнаградени с оценки и сертификати, които могат да улеснят връщането към обучение в страната на произход или валидирането на обучението в приемащата страна, когато обстоятелствата го позволяват. Партньорите по ПОБС ще гарантират, че няма да бъдат създадени неустойчиви паралелни образователни системи само за бежанци и че съществуващите неустойчиви паралелни системи ще бъдат премахнати във възможно най-голяма степен през учебната 2024–2025 година. Това ще вземе предвид нуждите на всички съответни заинтересовани страни, за да се гарантира възможно най-доброто качество на образованието, независимо колко дълго може да продължи разселването.

ПРЕПИТАНИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ПРИОБЩАВАНЕ

Бежанците ще бъдат подкрепени, за да получат достойни работни места, съизмерими с техните умения, квалификации и опит, чрез по-голям достъп до интензивно и целенасочено езиково обучение, обучение на работното място и възможности за развитие, финансови услуги и услуги за бизнес развитие, рационализирани процедури за признаване на квалификациите и безопасни и достъпни грижи за децата.

Ще бъдат увеличени усилията за подкрепа на правителствата на национално и общинско равнище за проектиране и прилагане на по-дългосрочни жилищни решения и преход от продължителното използване на спешни мерки за настаняване. Подкрепата за бежанците за достъп до обезщетения за социална закрила ще бъде засилена чрез тясно сътрудничество с гражданското общество и насочване на помощта за отстраняване на пропуските в покритието от страна на правителствата. Партньорствата с общините и продължаващата техническа помощ за ресорните министерства ще бъдат засилени, за да се осигури ефективен достъп до обезщетения и предоставяне на услуги, да се насърчи насочването и да се осигури място за приемане на бежанците в националните програми.

Ще бъде засилен и капацитетът на общините да разширяват обществените си услуги, да поддържат социалното сближаване в своите общности и да прилагат многогодишни стратегии за приобщаване. Партньорите все повече ще търсят посреднически връзки между общинските власти и стратегическите партньори, които улесняват достъпа до гъвкаво финансиране и възможности за пряко финансиране.

В съответствие с подхода на цялото общество към социално-икономическото приобщаване партньорите ще работят с държавните органи на национално и местно равнище, местните доставчици на услуги, организации, ръководени от бежанци, други НПО, образователните институции, действащи лица по развитие и частния сектор. Капацитетът на правителството и НПО за предоставяне на индивидуална подкрепа за приобщаване трябва да бъде засилен възможно най-много, като се обърне специално внимание на междусекторните уязвимости и нужди, особено тези на жените, момичетата, възрастните хора и хората с увреждания.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ХРАНЕНЕ

Липсата или ограниченият достъп до здравеопазване е подчертан като ключов проблем в многосекторните анализи на потребностите. В сътрудничество с националните правителства здравният сектор има за цел да осигури непрекъснатост на грижите и да намали заболеваемостта и смъртността чрез подкрепа за справедлив и ефективен достъп на бежанците до качествени здравни услуги. Партньорите ще укрепят националните здравни системи и усилията за координация, ще подкрепят инициативите за укрепване на капацитета, ще насърчават включването на украинските здравни работници в националната здравна работна сила, включително психичното здраве, и ще подкрепят финансирането на здравеопазването, за да се даде възможност за равен достъп до здравни услуги и основни лекарства. Свързването на бежанците с националните здравни услуги ще остане основен фокус. Здравната комуникация ще бъде разширена, за да се предостави информация за наличието и достъпността на здравните услуги, както и за превенцията на незаразни и заразни болести, да се подобри въвеждането на ваксинации и да се насърчат по-добри хранителни практики за децата. Партньорите също така ще продължат да подкрепят укрепването на информационните системи за вземане на решения в областта на общественото здраве, основани на доказателства, включително оценки и проучвания относно достъпа и пречките пред здравеопазването.

Партньорите ще засилят непрекъснатостта на грижите, като свържат бежанците с националните здравни служби със специален акцент върху незаразните болести, туберкулозата и ХИВ, включително чрез трансгранично сътрудничество. Сексуалното и репродуктивното здраве (СРЗ), включително достъпът до качествени клинични услуги за оцелелите от основано на пола насилие, ще бъдат сред

ключовите приоритети, включително и укрепване на връзките между СРЗ, ПЗПСП и службите за закрила. Целенасочена подкрепа ще бъде предоставена за справяне със специфичните нужди на уязвимите групи, включително етническите малцинства, ЛГБТИК+ хората, възрастните хора и хората с увреждания и/или други специфични нужди.

ОСНОВНИ НУЖДИ

За 2024 г. операциите в страните от ЕС ще се наблюдава допълнително намаляване на броя на лицата, подпомогнати чрез парична помощ, в съответствие с напредъка, постигнат при включването на бежанците в националните мрежи за социална сигурност. Във всички участващи в ПОБС държави, подходите за насочване паричните средства за основни нужди ще бъдат настроени така, че да подпомогнат силно уязвимите лица, като допълватръководената от правителството помощ. Когато е уместно и в допълнение към многоцелевите парични безвъзмездни средства, секторната парична помощ ще бъде запазена и/или засилена. Работните групи за парични средства ще бъдат поддържани заедно с настоящото съвместно ръководство от национални организации и/или ресорни министерства, докато договореностите за избягване на дублирането ще бъдат допълнително засилени и систематизирани. Избрани операции, като например в Република Молдова, ще доведат до въвеждането на общи платформи за обмен на регистрационни данни, насочване на данни и брой случаи на хуманитарните организации.

За да се поддържа достоен стандарт на живот и да се отговори на допълнителните нужди, породени от предизвикателните зимни условия, ще продължи предоставянето на помощ в натура, с особен акцент върху предметите за спешна помощ и животоподдържащите удобства, включително топли зимни дрехи, одеяла, юргани, кухненски комплекти и спални артикули. В координация с местните власти и други хуманитарни участници ще бъде предоставена хранителна помощ в натура на критични места, като например гранични транзитни и приемни зони, както и колективни обекти за настаняване. На тези места ще бъдат разгледани и нуждите от вода, канализация и хигиена на бежанците чрез разпространение на хигиенни комплекти, които да допринесат за тяхното добро здраве, достойнство, безопасност и благополучие.

Паралелно с усилията за идентифициране на решения за по-дългосрочни нужди от настаняване, партньорите по ПОБС също ще извършват подобрения на съоръженията на обекти в различни видове помещения (т.е. спешни, приемни или центрове за настаняване) чрез интервенции за грижи и поддръжка. Усилията ще се съсредоточат върху задържането на топлината и зимната ефективност, като крайната цел е устойчивост и облекчаване на страданието по време на суровите зимни периоди. Партньорите ще съдействат за улесняване на транспортирането на бежанците от граничните пунктове до зоните за приемане или ключовите транспортни центрове за последващото им придвижване.

Независимо от използвания метод, парични средства или в натура, закрилата ще бъде интегрирана по време на всички интервенции; това включва предотвратяване на сексуална експлоатация и злоупотреба, намаляване на риска от основано на пола насилие, функциониращи механизми за обратна връзка и подаване на жалби и, когато е необходимо, индивидуални съображения.

В областта на логистиката, телекомуникациите и оперативната поддръжка партньорите по ПОБС ще поддържат своевременното предоставяне на хуманитарна помощ, подкрепено от координирано предоставяне на услуги и основано на доказателства приоритизиране на нуждите. Създадени са регионални и специфични за всяка държава логистични центрове, които ще продължат да съдействат за складирането и последващото разпределение на хуманитарните продукти. Ще бъде укрепен капацитетът на веригата за доставки във връзка с оценяването на коридорите и маршрутите за доставки, анализа на тенденциите, закупуването на стоки и услуги, както и оптимизирането и

осигуряването на навременна доставка на предварително складираните запаси. За тази цел координацията и създаването на общи рамки и процеси за доставки ще бъдат приоритет, за да се подпомогнат хуманитарните операции в страните от ПОБС.

Регионални междусекторни приоритети за отговора

Психично здраве и психо-социална подкрепа (ПЗПСП)

Предоставянето на услуги за ПЗПСП в региона обхваща различни сектори, включително здравеопазване, закрила, закрила на детето, насилие, основано на пола, борба с трафика на хора, помощ за жертвите, образование и поминък, което го прави жизненоважен компонент на цялостния отговор. Укрепването на междусекторната интеграция на ПЗПСП е от съществено значение, като същевременно се подобрява достъпът и качеството на специалните дейности във всички нива на подкрепа.

Този всеобхватен подход включва подкрепа за развитието и подобряването на системите за подкрепа на семействата и общностите и осигуряване на предоставянето на психо-социални дейности и интервенции в общността, които укрепват съществуващите индивидуални и общностни ресурси. Освен това, тъй като здравните и социалните системи са изправени пред непрекъснати предизвикателства, приемането и прилагането на основани на доказателства практики е от съществено значение за оптимизиране на разпределението на ресурсите и поддържане на предоставянето на висококачествени грижи. Концепцията за споделяне на задачи, даваща възможност на обучени неспециалисти да извършват контролирани психологически интервенции, остава основна отправна точка за разширяване на обхвата, ефективността и въздействието на услугите на ПЗПСП. Освен това, решаваща стъпка напред е и признаването и интегрирането на украинските специалисти в областта на психичното здраве в обществените здравни и социални системи .

Във всички сектори и области на услугите съблюдаванеблагосъстоянието на доставчиците на първа линия чрез постоянен надзор и обучение продължава да бъде приоритет. Освен това са необходими съгласувани усилия за укрепване на структурите и организациите, отговорни за предоставянето на ПЗПСП, включително ефективна координация между националните правителства, агенциите на ООН, НПО, гражданското общество и организациите, базирани в общността. Това съвместно усилие също така гарантира непрекъснатото подобряване на картографирането на услугите и пътищата за препращане, осигурявайки осведоменост на общността и безпроблемен достъп до услугите на ПЗПСП във всички слоеве на подкрепа.

Възраст, пол и многообразие (ВПМ)

Съображенията за възраст, пол и многообразие (ВПМ) трябва да ръководят всички аспекти на работата на партньорите по ПОБС. Необходими са колективни усилия, за да се гарантира непрекъснато и смислено ангажиране с бежанците, разбиране на техните нужди и рискове за закрилата чрез оценки и мониторинг по отношение на възраст, пол и многообразие, надграждане на техния капацитет и търсене на закрила, помощ и решения, които отчитат техните перспективи и приоритети.

Подраздел: Приобщаване на хората с увреждания

Хората с увреждания имат същите основни нужди като останалите бежанци, но често се сблъскват с пречки за удовлетворяването им и може да се нуждаят от специално внимание и целенасочени интервенции. Освен това хората с увреждания са изправени пред допълнителни предизвикателства, включително трудности при достъпа до услуги поради проблеми с мобилността, бюрократични пречки при подаването или замяната на документи, обществена стигма и дискриминация, и липса на достъпна информация. Тези предизвикателства усложняват ситуацията натехните семейства, които не само носят повишена финансова тежест поради разходите за грижи за хората с увреждания, но и са изправени пред предизвикателства със заетостта, тъй като лицата, полагащи грижи, често не могат да се ангажират с редовни работни графици. Партньорите по ПОБС ще се ангажират въз основа на ключовите принципи за приобщаване на хората с увреждания: (i) недискриминация; (ii) осведоменост; (iii) участие; и (iv) достъпност. Ще се търси и тясно сътрудничество с национални и местни организации, работещи с хора с увреждания.

Отчетност пред засегнатите лица (ОЗЛ)

Създаването на ефективни и достъпни механизми за обратна връзка и отговор за всички ключови секторни интервенции ще бъде междусекторен приоритет в отговора в ПОБС. Партньорите по ПОБС ще се ангажират с насоченото и систематично интегрирането на на изразените нужди, опасения и оплаквания, способности и възгледи на бежанците и други засегнати хора в тяхното многообразие, и осигуряване на отчетността на организационните решения и действията на персонала във всички интервенции и програми за закрила, помощ и решения, пред засегнатите лица. Засилването на отчетността пред засегнатото население включва създаване на двупосочни канали за комуникация, които дават възможност на бежанците да участват активно в разработването на програми и да предоставят ценна обратна връзка. Този ангажимент се простира до укрепване на ролите на доброволците бежанци, организациите, базирани в общността, и инициативите, ръководени от бежанци, чрез развитие на капацитета и малки безвъзмездни средства. Партньорите се ангажират да създадат и поддържат ефективни канали за комуникация с бежанците, за да могат активно да оформят и предоставят обратна връзка относно решенията свързани спрограмите. Механизмите за обратна връзка и отговор, и комуникацията с общността във всички фази ще продължат да бъдат от решаващо значение, за да се гарантира, че бежанците участват във вземането на решения, които пряко засягат живота им. Партньорите по ПОБС ще осигурят отчетност пред засегнатите лица (ОЗЛ) както чрез традиционни аналогови механизми, така и чрез творчески средства, и чрез проучване на онлайн инструменти. Партньорите по ПОБС ще идентифицират и противодействат на погрешното представяне на информацията и дезинформацията чрез ангажиране на общността посредством дигитални канали за по-нататъшно информиране на подходящи съобщения и ангажираност.

Закрила от сексуална експлоатация и злоупотреба (ЗСЕЗ)

ЗСЕЗ е цялостен и междусекторен компонент на ПОБС и е включен във всички аспекти на отговора на ситуацията с бежанците от Украйна. Той също така изисква проактивни колективни усилия за смекчаване, предотвратяване и отговор на риска, като например мерки за смекчаване на установените рискове, свързани със СЕЗ, оценки на капацитета на партньорите, непрекъснато укрепване на капацитета на партньорите и други заинтересовани

страни, както и информиране на общността и повишаване на осведомеността с бежанската общност, координирани чрез мрежите за ЗСЕЗ на държавно нива.

Всички партньори, участващи в ПОБС, трябва да познават и прилагат стандартите за поведение на Междуведомствения постоянен комитет (IASC), приложими към хуманитарните работници, и да разбират своите отговорности по отношение на докладването на твърдения за СЕЗ и насърчаването на подход, ориентиран към жертвите. Бежанците и другите получатели на помощ трябва да имат достъп до безопасни механизми за обратна връзка и подаване на оплаквания и информация за ЗСЕЗ, съобразени с особеностите при работа с деца, и тези на пола,Жертвите трябва да имат достъп до навременна помощ чрез услуги за закрила на детето и услуги за основано на пола насилие. Трябва да се положат усилия за осигуряване на регионален обмен, учене и документиране на добри практики и подпомагане на органите за укрепване на подходите за опазване и ЗСЕЗ.

Локализация

Колективният отговор нарасна от 142 в първоначалния ПОБС през 2022 г., до 312 партньори при повторяемостта на отговора, повечето от които са национални и местни организации. Колективните и съгласувани усилия ще продължат да гарантират, че решаващата работа на националните НПО и организации, ръководени от бежанци, е видима за донорите, че те имат достъп до финансиране и възможности за изграждане на капацитет, и че получават признание за централната роля, която продължават да играят. Дейностите на общините и други поднационални правителствени структури са от основно значение за постигането на стратегическите цели на този план и партньорите ще се стремят да работят с тях и да ги подкрепят.

Държавна собственост

Хуманитарните участници подкрепят правителствата и не могат да заменят действията на държавата и ЕС. Тъй като правителствата продължават да притежават, ръководят и носят отговорност за отговора на национално и общинско ниво, остава необходимостта от продължаваща солидарност от страна на международната общност и практическа, специализирана подкрепа от хуманитарни организации и организации за развитие.

Поддържане на възможност за действие в извънредни ситуации

Въпреки че отговорът сега е съсредоточен върху ефективното приобщаване в националните системи и услуги, ще бъдат запазени поддържането на пространство за закрила и целенасочената подкрепа за най-уязвимите, капацитетът за осигуряване на незабавна помощ за новопристигналите и за увеличаване на мащаба в случай на нарастване на движенията на бежанците.

Регионални партньорства и координация

В подкрепа на отговорите, ръководени от правителството в региона, ВКБООН ръководи и координира изпълнението на междуведомствения ПОБС в съответствие с модела за координация на бежанците,

като си сътрудничи и се консултира с властите, агенциите за помощ, гражданското общество и със засегнатото население.

ПОБС ще разшири обхвата на партньорствата за мобилизиране на ресурси и повишаване на видимостта на потребностите на бежанците от Украйна, гражданите на трети държави, нуждаещи се от международна закрила, хората без гражданство и приемащите общности. Партньорите и поддръжниците на ПОБС се стремят да гарантират, че финансирането се насочва към лицата, които реагират на първа линия, по своевременен и ефективен начин и в съответствие с принципите за качествено финансиране и качествено партньорство.

На регионално ниво координацията на ПОБС се ръководи от Регионалното бюро на ВКБООН за Европа. Междуведомствен Регионален координационен форум за бежанците (КФБ) и специфични работни групи, мрежи и работни групи имат за цел да осигурят ефективно управление на ситуационната информация и специфична за всяка държава подкрепа, ако е необходимо. [17] В качеството си на агенция на ООН, упълномощена от Общото събрание да ръководи отговора на бежанските ситуации, ВКБООН е референтната структура по отношение на данните за бежанците, като улеснява и координира предоставянето на необходимите данни и информация в подкрепа на планирането на ответните действия на партньорите по ПОБС.

Във всяка от приемащите бежанци държави са създадени и междуведомствени КФБ в подкрепа на ръководените от правителствата механизми за координация. Тези структури дават възможност на партньорите по ПОБС да увеличат максимално отговора и да избегнат дублиране и паралелни системи, както и да ръководят съвместни инициативи за застъпничество и усилия за мобилизиране на ресурси в подкрепа на плановете за отговор на национално равнище. Посредством ПОБС ВКБООН ще продължи да гарантира, че съвместните оценки, управлението на данни и информация, системите за мониторинг и докладване, както и инструментите за комуникация и обмен на информация се прилагат ефективно и се укрепват в координация с правителствата и съответните заинтересовани страни.

Регионална рамка за мониторинг

Набор от общи показатели, договорени с партньорите във всички участващи в ПОБС държави, помагат да се гарантира последователно проследяване на напредъка към стратегическите цели. Основен набор от секторни показатели, обхващащи всички участващи в ПОБС държави, с допълнителни показатели на национално равнище, измерват конкретни крайни продукти и резултати. Постиженията ще бъдат наблюдавани чрез онлайн система „ActivityInfo“, където партньорите докладват за индикаторите, определени в рамките за мониторинг.

Данните за индикаторите ще се обобщават редовно в националните и регионалните табла за управление, за да се подпомогне непрекъснатият анализ на напредъка. Важно е да се отбележи, че рамката ще позволи дезагрегиране на резултатите по пол, възраст и увреждане, за да се гарантира,

[17] Включват се Работна група за закрила, Работна група за социално-икономическо приобщаване, Подгрупи за закрила на детето и основано на пола насилие, Работна група за парични средства, Работна група за управление на информацията, Работна група за борба с трафика на хора, Работна група за равенство между половете, Неформален технически център по образование, Мрежа за ЗСЕЗ и Разширяване на обхвата на здравеопазването на бежанците.

че лицата в риск и специфичните групи, като жените и хората с увреждания, не са пропуснати при изпълнението на този план за отговор. За да се поддържа отчетност пред засегнатото население, механизмите за обратна връзка продължават да работят, което позволява на засегнатото население и партньорите по ПОБС редовно да комуникират и да гарантират, че приоритетите за отговор се ръководят и коригират съобразно нуждите и опасенията на засегнатите хора.

Целите по-долу се основават на бюджетите и капацитета на партньорите, използвайки информация за нуждите на място. Постигането на тези цели ще зависи от своевременното получаване на изискванията за финансиране.

Резултати от наблюдението

Сектор		Показател	Цел
	Закрила	Брой лица, които са получили подкрепа за достъп до услуги за закрила	**969 200**
	Закрила на детето	Брой деца, на които са предоставени услуги за закрила на детето	**510 600**
		Брой участници, обучени в областта на закрилата на детето и правата на децата	**10 400**
	Основано на пола насилие	Брой хора, които са се възползвали от специализирани програми срещу остновано на пола насилие	**414 500**
		Брой обучени участници в хуманитарния отговор и правителствен персонал относно знанията за ОПН относно превенцията, отговора и мерките за намаляване на риска	**6700**
	Закрила от сексуална експлоатация и злоупотреба	Брой членове на мрежата за ЗСЕЗ и персонал на партньорите, обучени за намаляване, предотвратяване и отговор на риска от СЕЗ	**4300**
	Образование	Брой деца, записани във формално образование в приемащите държави	**365 900**
		Брой на образователния персонал, обучен или получаващ подкрепа, за да отговори по-добре на нуждите на обучаващите се бежанци	**340 500**
		Брой деца, участващи в програми за неформално образование в приемащите държави	**9100**
	Здравеопазване и хранене	Брой бежанци, достигнати чрез индивидуални сесии за консултиране или здравно образование с информация по здравни теми, налични услуги и как се получава достъп до тях	**381 400**
		Брой здравни консултации, предоставяни на бежанци	**382 300**
		Брой доставчици на здравни услуги, обучени да предоставят здравни услуги на бежанци	**16 800**
	Психично здраве и психо-социална подкрепа	Брой лица, участващи в услуги и дейности на ПЗПСП	**382 400**
		Брой предоставени консултации по ПЗПСП (включва само целенасочени и специализирани услуги)	**196 800**
	Препитание и социално-икономическо интегриране	Брой лица, които са се възползвали от интервенции за препитание и социално-икономическо приобщаване	**571 400**
	Основни нужди	Брой лица, получили помощ за основни нужди	**656 300**

ГЛАВА ЗА ДЪРЖАВА

БЪЛГАРИЯ

© ВКБООН/Добрин Кашавелов

Накратко

Планиран отговор в България
(януари-декември 2024 г.)

70 000
прогнозирано бежанско население

38,6 млн. щ.д.
общи финансови изисквания в щ.д.

19
партньори в ПОБС

Данни за планиране на населението

	Очаквано население към края на 2023 г.	Население, планирано за подпомагане през 2024 г.
Бежанско население	51 860	70 000

Разпределение по възраст и пол[18]

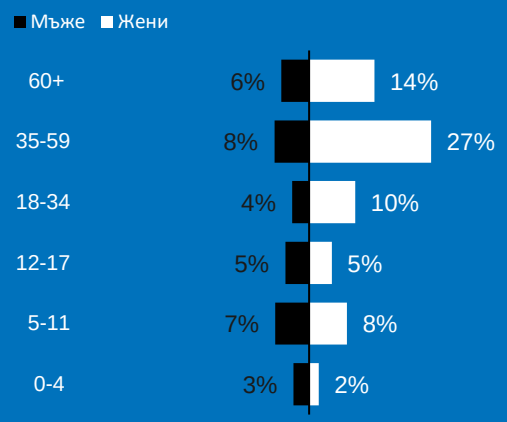

10%
Лица с увреждания

66%
Жени и момичета

34%
Мъже и момчета

[18] Изчисленията се основават на данни от МСОП за 2023 г.

Част 1: Настояща ситуация

Общ преглед на ситуацията

През 2023 г. правителството на България предостави или поднови статута за временна закрила[19] на около 66 200 бежанци. След пререгистрация в началото на годината текат подновявания в центровете на Държавната агенция за бежанците. Към края на декември около 52 000 бежанци към момента остават в страната, най-вече от региона на Одеса и източните части на Украйна.[20] [21] Констатациите от Многосекторната оценка на потребностите (МСОП) за 2023 г. показват, че по-голямата част от анкетираните бежанци са в България средно от 13 месеца, което показва стабилно население в страната, което не само се нуждае от продължителен достъп до основни услуги, но и от всеобхватно приобщаване в приемащите общности.

Правителството на България неколкократно удължава националната хуманитарна програма, като последното удължаване продължава до края на декември 2023 г. Програмата включва спонсорирано от правителството настаняване за новопристигнали в държавни съоръжения и продължаваща подкрепа за пребиваващите в хотели в крайбрежните райони. Понастоящем правителството работи по нова хуманитарна програма за 2024 г., както и по програма за интеграция на бежанци от Украйна.

Главата за България на регионалния ПОБС представлява изразения ангажимент на 19 хуманитарни партньори да работят съвместно и чрез координиран отговор за подкрепа и допълване на ключовите услуги на правителството за социална закрила и възможности за приобщаване. Важен приоритет ще бъде да се работи в тясно сътрудничество с ключови общини и организации, базирани в общността и ръководени от бежанци в рамките на ПОБС, за да се гарантират по-силни усилия за социално сближаване и локализация през третата година от отговора.

Рискове и нужди на държавата

МСОП за 2023 г. идентифицира няколко ключови нужди за бежанците от Украйна в България. Достъпът до здравеопазване остава ключов приоритет, като около 45% от бежанците отговарят, че здравните услуги са основната им нужда. Една четвърт от домакинствата с медицински нужди заявяват, че нямат достъп до необходимите здравни грижи. Основните отчетени предизвикателства включват невъзможността да покрият разходите си, включително транспортните разходи, невъзможността да се запишат в националното здравно осигуряване и езиковите бариери. Почти половината от анкетираните домакинства също са заявили, че не са регистрирани при общопрактикуващ лекар или педиатър у нас, което е предварително условие за достъп до здравната

[19] В съответствие с Решение 2023/2409 на Съвета на Европейския съюз временната закрила на бежанците от Украйна също е удължена от правителството на България до март 2025 г.

[20] Публично табло за управление на ситуацията на ВКБООН в България, достъпно на адрес: Ситуация с Украйна в България - публична - Power BI. Тази цифра е оценка въз основа на броя на пристигащите и заминаващите украински граждани от България, проследени от Главна дирекция „Гранична полиция“.

[21] МСОП за 2023 г. анкетира 1054 домакинства, представляващи 2258 членове на домакинството от Украйна от юли до август 2023 г.

система и записване в здравноосигурителната схема. Освен това, основни нужди, а именно храна (39%) и настаняване (26%), са втората и третата посочени приоритетни нужди.

Една пета от бежанското население в България се състои от възрастни хора, докато една десета от общото бежанско население са лица с увреждания, а половината от домакинствата на бежанците посочват, че имат поне един член с хронично или сериозно основно медицинско състояние. 61% от интервюираните домакинства съобщават за поне една стратегия за справяне - най-вече използване на спестявания, но и намаляване на основните разходи за здравеопазване и образование. Особено за 34% от домакинствата с един родител със зависими от тях лица, това означава, че те може да имат по-малко ресурси за посрещане на основните нужди. Освен това 43% от бежанците в трудоспособна възраст съобщават, че са заети, докато 20% остават безработни. Основните отчетени предизвикателства пред заетостта включват липса на умения по български език, липса на достойни възможности за заетост, както и липса на възможности за заетост, подходящи за професионалните умения на бежанците.

Според МСОП сред домакинствата, които имат опасения относно рисковете, пред които са изправени момчетата и момичетата (съответно 15 и 18%), най-сериозните рискове, посочени за момчетата, са психологическите вреди в общността, последвани от физическо насилие и онлайн насилие; и влошаване на психичното здраве и психо-социалното благосъстояние и повишена уязвимост към пренебрегване (за момичетата). Децата, които са отделени от родителите си, са изправени пред повишена уязвимост поради пренебрегване, което също е посочено сред петте най-големи риска, пред които са изправени децата според МСОП. Повишаването на осведомеността за наличните услуги за закрила на детето и ангажирането на бежанските общности за повишаване на социалното емоционално благосъстояние на децата в риск саключови нужди. По-голямата част от бежанското население (66%) са жени и момичета, поради което превенцията на основано на пола насилие и намаляването на риска продължават да бъдат приоритет във всички секторни отговори.

В България почти три четвърти от родителите на деца бежанци в училищна възраст съобщават, че те не са записани в училище през учебната 2022–2023 година. Много от тези деца извън училище имат достъп до възможности за дистанционно обучение, използвайки учебната програма на Украйна. Според Министерството на образованието и науката около 3800 деца бежанци – или 22% от населението в училищна възраст – са се записали в български училища за учебната 2023–2024 година.[22] Въпреки че много деца бежанци продължават неформалното образование (напр. дистанционно обучение по украинска учебна програма и други образователни дейности), това крие рискове от загуби на обучение,влошаване на психичното здраве и благосъстоянието на децата и възпрепятства пълното им социално сближаване в рамките на техните общности. Освен това около 17% от домакинствата с младежи на възраст между 16 и 24 години съобщават, че имат член, който не е ангажиран с образование, заетост или обучение.

[22] Към края на октомври 2023 г., представено от Министерството на образованието и науките по време на заседанието на междуведомствената работна група за образование от 15 ноември 2023 г. Към края на декември 2023 г. в България има около 13 000 деца бежанци в училищна възраст (около 25% от общото население).

Част 2: Стратегия за отговор и решения на държавата

Стратегически цели на държавата

СЦ1: Бежанците да имат ефективен достъп до правен статут, закрила и права.

През 2024 г. партньорите ще продължат да насърчават правата на бежанците, свързани с временната закрила, чрез правна подкрепа и законодателен и политически принос. Важни ще бъдат осигуряването на равен достъп до закрила и права, наблюдението на пропуските в достъпа чрез ангажиране на организациите, ръководени от бежанци, и застъпничеството за включване на бежанците в правителствените служби и националните стратегии на недискриминационна основа чрез подход, съобразен с възрастта, пола и многообразието. Партньорите ще гарантират, че бежанците имат достъп до точна информация, която може да им позволи да упражняват правата си и да подобрят достъпа си до информация за услугите, с които разполагат, в координация с общините и организациите, базирани в общностите.

СЦ2: Бежанците със специфични нужди и уязвимост да имат достъп до целенасочена подкрепа и помощ.

Партньорите по ПОБС ще подкрепят бежанците с повишени рискове от закрила и специфични нужди чрез целенасочена помощ и механизми за закрла на общностно равнище. Това ще включва укрепване на безопасните пътища за насочване към специализирани услугии гарантиране, че правителствените услуги за социална закрила са достъпни за тези, които могат да бъдат изложени на по-висок риск, включително хора с увреждания, възрастни хора, ЛГБТИК+ лица, лица преживели основано на пола насилие, жертви на трафик или такива, изложени на риск от трафик, деца в риск и преживели злоупотреба, експлоатация, пренебрегване и насилие. Ще бъде важно и включването на хората с увреждания във всички места на предоставяне на услуги и общностни центрове.

СЦ3: Засилване на социално-икономическото приобщаване на бежанците в приемащите ги общности и увеличаване на тяхната самостоятелност.

Партньорите по ПОБС ще продължат да търсят стратегически партньорства и да насърчават взаимовръзките с частния сектор и актьори, в областта наразвитието. Особено важно ще бъде партньорите да се обединят и да използват наличните данни не само за пазарните оценки, но и за уменията на бежанците за целенасочени интервенции и застъпничество. Улесняването на достъпа на бежанците до местните пазари на труда ще остане от ключово значение, както и подобряването на възможностите за самостоятелна заетост и работата с правителството и общините по политиките и програмите за приобщаване. Участието на пазара на труда, в достъпа до заведения за дневни грижи и образование е важно за много жени, които имат отговорности за полагане на грижи.

СЦ4: Укрепване на социалното сближаване между бежанските и приемащите общности.

Партньорите по ПОБС ще имат за цел да засилят интервенциите, които насърчават социалното сближаване и мирното съвместно съществуване, в тясна координация с местните общини, организациите на гражданското общество, организации, базирани в общността и религиозни организации,както и нетрадиционни партньори в областта на изкуствата, спорта и културата. Партньорите по ПОБС ще подкрепят възможностите за укрепване на приобщаващите общности, включително безопасни пространства, дейности за изкуство, спорт, социални, културни и развлекателни събития и положителен диалог и обмен на информация между бежанците и приемащите общности. Положителният принос на бежанците към общностите ще бъде подчертан и споделен със заинтересованите страни. Широката употреба на езика съобразен с хората, идващи от зони наконфликт ще бъде важна, включително при справянето с дискриминацията.

Секторни отговори

Междусекторни приоритети на ПОБС

- Психично здраве и психо-социална подкрепа (ПЗПСП)
- Възраст, пол и многообразие (ВПМ)
- Включване на хората с увреждания
- Отчетност пред засегнатите групи от населението (ОЗГН)
- Закрила от сексуална експлоатация и злоупотреба (ЗСЕЗ)
- Локализация
- Ангажираност на правителството
- Поддържане на капацитет за действие в извънредни ситуации

Прочетете повече в Регионален преглед, стр. 25

ЗАКРИЛА

Партньорите по закрилата ще работят с националните органи, за да гарантират достъпа на бежанците до правен статут, закрила и права по недискриминационен начин. Това ще включва подкрепа на съответните органи за укрепване на техните знания за идентифициране и работа с лица със специфични нужди. Партньорите ще продължат да предоставят правна информация и консултации; повишаване на осведомеността относно рисковете за закрила; и ПЗПСП, базирано в общността. Чрез мониторинг на закрилата партньорите ще споделят ключови тенденции, промени и нужди на бежанското население, за да дават информация за правителствените отговори. Подходът, основан на общността, ще бъде интегриран, тъй като партньорите работят в тясно сътрудничество с общностите и дават възможност за отговор, ръководен от общността, при всички интервенции за закрила. Това ще позволи на бежанците да се подкрепят взаимно, да се застъпват за правата си и да мобилизират подкрепа от властите и други заинтересовани страни. В МСОП 19% от бежанците в България съобщават, че усещат напрежение с приемащата общност след пристигането си в България,под формата на вербална агресия, дискриминационно поведение и враждебни или агресивни коментари в социалните медии или онлайн новинарски форуми. За тази цел партньорите по закрила ще работят в тясно сътрудничество с местните общини, училища, местни младежки групи и местни организации за насърчаване на

социалното сближаване, справяне с потенциалното напрежение и укрепване на общностите чрез подход за цялото общество.

Подсектор: Основано на пола насилие (ОПН)

Партньорите по ПОБС ще подкрепят правителството в укрепването на съществуващите стандартни оперативни процедури за предотвратяване и отговор на насилието, основано на пола, и в установяването и укрепването на безопасни пътища за насочване към услуги на всички бежанци, особено жени и момичета. Ще бъде важно и осигуряване на включването на бежанците в изпълнението,, от страна на правителството, на националните мерки за предотвратяване на насилието от страна на интимния партньор, сексуалното насилие и тормоз За намаляване на риска, партньорите с експертен опит в областта на ОПН ще работят с правителството за извършване на редовни одити на безопасността в правителствените приемни центрове и местата за настаняване; и с Националната комисия за предотвратяване на трафика на хора и организациите на гражданското общество, за да се намалят рисковете от трафик на хора и да се осигури целенасочена подкрепа за жертвите на трафик на хора. В допълнение към подкрепата за националната система за превенция и отговор, партньорите по програмата ще работят с общностите и организациите, ръководени от бежанци, за повишаване на осведомеността и ключови концепции за равенство между половете. Партньорите също така ще се съсредоточат върху предоставянето на качествени услуги и ще работят в тясно сътрудничество с други сектори за отговор, включително правни и здравни актьри, за да се гарантира отговор с многосекторно качество, насочен към оцелелите.

Подсектор: Закрила на детето

Партньорите по ПОБС ще дадат приоритет на укрепването на националните системи и услуги за закрила на детето, включително капацитета на националните, регионалните и местните органи за подкрепа на децата в риск и техните семейства. В допълнение към укрепването на капацитета на органите и професионалистите на първа линия, партньорите ще подкрепят правителството с документиране и идентифициране на деца в риск (момичета и момчета); водене на случаи; проследяване на семейството и събиране на семейството; и подходящи договорености за грижи за непридружени и разделени деца в съответствие с принципите за най-добър интерес на децата и достъп до процедури за закрила, съобразени с интересите на децата. Партньорите по ПОБС ще осигурят достъп до специализирани услуги и социална подкрепа за деца в риск, както и наличието на информация, подходяща за деца. Партньорите по ПОБС ще осигурят психо-социална подкрепа, включително чрез дейности в общността за деца в риск. Ще бъде предоставена и подкрепа за лицата, полагащи грижи за децата, да разширят своите знания, умения и капацитет за осигуряване на грижовно и отзивчиво родителство.

ОБРАЗОВАНИЕ

България има висок процент деца бежанци, които не са записани във формално образование в страната около 78% - .[23] Преодоляването на пречките за записване в образователни институции, осигуряването на качествено образование и равноправно и смислено включване на децата бежанци, включително децата с увреждания, в националните образователни системи ще продължи да бъде приоритет за участниците в образованието. Партньорите отбелязаха необходимостта от подготвителни класове за деца, които са в преход от дистанционно обучение към образователната система в България, както и от подпомагане на капацитета на училищата за приобщаване, включително за справяне с дискриминацията и тормоза. Децата в предучилищна възраст и юношите в средното образованиесе нуждаят от допълнителна подкрепа, за да се предотврати загуба на обучение. В тази връзка партньорите по ПОБС ще продължат да предоставят образователна подкрепа, включваща курсове по български език; ранно детско развитие; допълнителна подкрепа при учене на ученици от средните училища; и образователна материална подкрепа. В тясно сътрудничество с местните власти и общините партньорите ще подкрепят училищата, които приемат голям брой деца бежанци, за безопасно и благоприятно пространство за учене и приобщаване. Ангажирането на подкрепата на националните и местните власти за претоварената предучилищна/училищна инфраструктура и за транспортирането на деца в отдалечени места, които да посещават училище, ще продължи.

ПРЕПИТАНИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ПРИОБЩАВАНЕ

Партньорите по ПОБС ще работят в тясно сътрудничество и ще подкрепят общините и местните участници, за да насърчат социалното сближаване и да подобрят самостоятелността и устойчивостта на бежанците. Други заинтересовани страни ще включват национални и регионални агенции по заетостта към Министерството на труда и социалната политика, академичните среди, медиите и бежанските и приемащите общности. За да се отговори на предизвикателствата при намирането на работа, застъпничеството ще се съсредоточи върху валидирането на дипломите; осигуряване на гаранции за законни, безопасни и достойни възможности за заетост; и съответно достъп до услуги за грижи за деца за работещите лица, полагащи грижи, и тези, които се грижат за деца без родителски грижи. Освен това партньорите ще предоставят подкрепа за намиране на подходящи работни места, индивидуализирани планове за интеграция, кариерно консултиране, езикови класове, развитие на умения и възможности за обучение в професии, които са свързани с пазара на труда в България. Партньорите също така ще се ангажират с частния сектор в текущи дейности по идентифициране на потенциално сътрудничество и разширяване на инициативи като програми за предприемачество и за улесняване на разнообразни възможности, подходящи за профилите на бежанците, включително инициативи за укрепване на поминъка на жените бежанки. Партньорите също така ще подпомагат бежанците да намерят подходящи възможности за настаняване и жилище с акцент върху бежанците, които преминават от спонсорираната от правителството програма за настаняване към градските райони, където

[23]Според Министерството на образованието и науката около 3800 деца и младежи бежанци – или 22% от населението в училищна възраст – са се записали в български училища за учебната 2023–2024 година към края на октомври.

възможностите за препитание са по-широкообхватни. Освен това партньорите ще работят с държавните органи за подобряване на събирането на данни и анализа на социално-икономическото положение и капацитет на бежанците.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ХРАНЕНЕ

Отговорът в здравеопазването ще подкрепи включването на бежанците от страна на правителството в Националната здравна стратегия за 2030 г. и в осигуряването на качествени интервенции в областта на общественото здраве. Това ще включва изграждане на капацитет на здравните специалисти в съответствие с препоръките на съвместната оценка на ООН под ръководството на Министерството на здравеопазването на България[24]. Застъпничеството за сертифициране на дипломи на бежанци от Украйна и включването им в националните здравни системи също ще продължи, както и приносът за увеличаване на човешките ресурси в здравеопазването в рамките на националната здравна система. В допълнение към отговора на правителството, партньорите ще предоставят медицински консултации за уязвими бежанци, които не са обхванати от българската национална здравноосигурителна каса, връзки с общопрактикуващи лекари (ОПЛ) и направления за достъп до здравни услуги, спешна медицинска помощ (включително за лица, преживели ОПН) и животоспасяващи лекарства за спешни или хронични медицински нужди. Партньорите по ПОБС ще предоставят и услуги за посттравматична рехабилитация; имунизация и ваксини за предотвратими заболявания; консултации по хранене за кърмене и хранене за малки деца; и свързани със здравето дейности за повишаване на осведомеността и насърчаване на здравето. Акцентът ще бъде върху уязвимите групи от населението, включително тези с увреждания и специфични нужди, възрастните хора и ЛГБТИК+ общността. Партньорите ще предоставят и специализирана подкрепа за психичното здраве, включително консултиране при травми. Партньорите от ПОБС ще работят с медицински асоциации и общопрактикуващи лекари за предоставяне на информация, която подобрява разбирането на бежанците за здравната система и как да се ориентират в нея; и за справяне с докладваните предизвикателства в административните и езиковите бариери пред бежанците за достъп до здравни услуги.

[24] https://www.who.int/publications/i/item/9789240070707, март 2023 г.

ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ И ПСИХО-СОЦИАЛНА ПОДКРЕПА (ПЗПСП)

В България интегрирането на ПЗПСП във всички сектори чрез многопластови общностни и специализирани грижи остава значителна необходимост. Въз основа на установените нужди, повишаването на осведомеността относно значението на психичното здраве и наличните услуги ще остане приоритет в рамките на отговора на бежанската ситуация. Други ключови приоритетни области ще включват изграждане на капацитет на доставчиците на услуги (правителствен персонал и персонал на първа линия във всички сектори); разработване на хармонизирана национална програма за обучение; и подобряване на механизмите за насочване, за да се обхванат многопластовите интервенции на ПЗПСП. Те ще бъдат координирани в рамките на техническата работна група на ПЗПСП и ще допълнят изпълнението на Националната стратегия за психично здраве (2021–2031 г.).

ОСНОВНИ НУЖДИ

В България основните нужди като храна и настаняване продължават да бъдат приоритет. Според МСОП за23% от бежанците, пребиваващи в места за настаняване, спонсорирани от правителството, най-често срещаните опасения включват: невъзможност да се готви или съхранява храната правилно; невъзможност да се поддържат топли или хладни условия на живот; и недостатъчно уединение. Партньорите по ПОБС ще предоставят хигиенни комплекти, хранителни пакети и нехранителни артикули, временно настаняване, подкрепа за бежанците за достъп до съществуващи правителствени програми за настаняване и общински жилищни програми и многоцелева парична помощ въз основа на критерии за уязвимост в подкрепа на неудовлетворени основни нужди. Това ще допълни схемите за социална закрила на правителството и ще бъде придружено от силно застъпничество за закрила за приобщаване и непрекъснато предоставяне на услуги за закрила. Партньорите ще продължат да подкрепят националната система за социална закрила, така че тя да може постепенно да включва бежанци и да отговаря на техните основни нужди. Интервенциите, основани на парични средства, между партньорите по ПОБС и държавната Агенция за социално подпомагане ще продължат да се координират в рамките на Работната група за парични средства. Закрилата и намаляването на риска от основано на пола насилие ще продължат да бъдат интегрирани във всички интервенции за основни нужди.

ЗАКРИЛА ОТ СЕКСУАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ЗЛОУПОТРЕБА (ЗСЕЗ)

ЗСЕЗ е цялостен и междусекторен компонент на ПОБС и е интегриран във всички дейности в отговора. В България партньорите по ПОБС ще работят в тясно сътрудничество с правителството, за да смекчат и предотвратят рисковете, както и да гарантират наличието и по-нататъшното укрепване на стабилен механизъм за подаване на оплаквания. Чрез междуведомствената мрежа за ЗСЕЗ организациите ще бъдат подкрепени по отношение на механизмите за изграждане на капацитет и обратна връзка. Партньорите по ПОБС ще споделят добри практики и ще повишат осведомеността на общността относно рисковете от трафик на хора и СЕЗ в рамките на бежанската общност. Важно ще е осигуряването на безопасността и благосъстоянието на хората чрез превантивни дейности.

Партньорство и координация

Националният координационен форум за бежанците (КФБ) ще продължи да насърчава съгласуваността и взаимното допълване между ПОБС за 2024 г. и Националната програма за развитие "БЪЛГАРИЯ 2030", която е приведена в съответствие с целите на ООН за устойчиво развитие.[25] Проектите по ПОБС ще свържат хуманитарната реакция и дългосрочното планиране на развитието за изграждане на устойчивост на индивидуално, общностно и институционално равнище. Ще бъде засилено участието на бежанци и организации, ръководени от жени. В рамките на националния КФБ има Работна група за парични средства, Работна група за образование, Техническа

[25] Достъпно на: Министерство на финансите: Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 (minfin.bg)

работна група за ПЗПСП и Междуведомствена мрежа за ЗСЕЗ. В ход са дискусии за активиране на работна група за приобщаване, съпредседателствана от правителството. През 2024 г. ще продължи застъпничеството за съпредседателство и ръководене на съответните работни групи със съответните министерства. Новото правителство в България, сформирано през юни 2023 г., създаде национална работна група за междуведомствена координация, свързана с отговор на бежанската ситуация от Украйна. Националният КФБ ще комуникира тясно с правителствената работна група по секторни въпроси в подкрепа на националните планове и ще ангажира националните институции за програми и политикикоито се основават на данни. Академичният и частният сектор, и секторът за развитие също ще бъдат ангажирани с отговора на бежанската ситуация.

Междуведомствени финансови изисквания

Обобщение на бюджета по вид на ниво – "държава"[26]

ПАРТНЬОР	ФИНАНСОВИ ИЗИСКВАНИЯ В Щ.Д.
Агенции на ООН	24 753 434
Международна федерация на Червения кръст и Червения кръст	5 555 000
Международни НПО	3 630 000
Религиозни организации*	3 630 000
Национални НПО	4 622 751
Организации, ръководени от бежанци*	3 785 162
Организации, ръководени от жени*	941 300
ОБЩО	**38 561 185**

* Една организация може да бъде класифицирана в множество подкатегории (ръководени от жени, ръководени от бежанци, основани на вяра и т.н.), поради което отделните подкатегории не могат да бъдат събрани, за да се стигне до общата сума.

Забележки: Този списък включва само организации, привлечени по ПОБС, много от които си сътрудничат с партньорите по изпълнението в допълнение към изброените тук.

Обобщение на бюджета по сектор на ниво – "държава"[27]

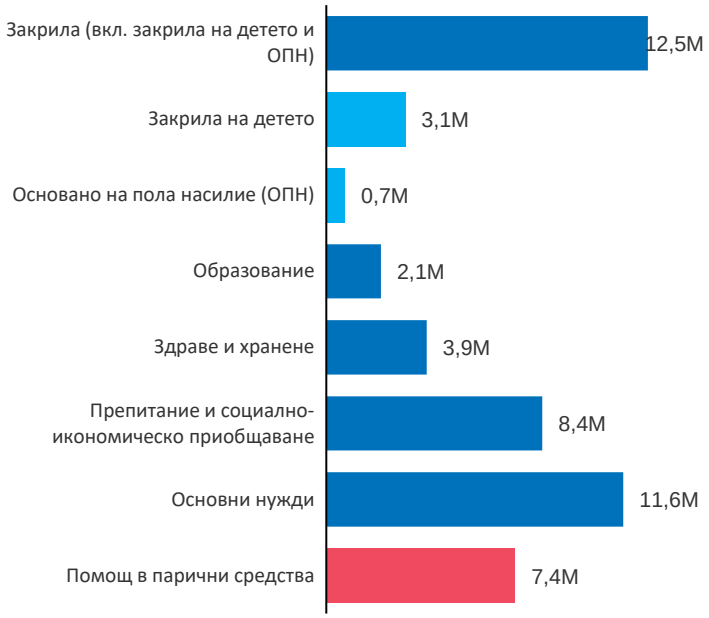

[26] Това е разбивка по сектори на потребностите от парична помощ, които са включени в горепосочените общи секторни бюджети. Паричната помощ е модалността на избор за принудително разселени лица и се използва като междусекторна модалност в различните сектори, включително закрилата. Неограничените/многоцелевите парични безвъзмездни средства за основни нужди се бюджетират в рамките на сектора на основните нужди.
[27] Това е разбивка по сектори на потребностите от парична помощ, които са включени в горепосочените общи секторни бюджети. Паричната помощ е модалността на избор за принудително разселени лица и се използва като междусекторна модалност в различните сектори, включително закрилата. Неограничените/многоцелевите парични безвъзмездни средства за основни нужди се бюджетират в рамките на сектора на основните нужди.

Обобщение на бюджета по партньори на ниво – "държава"

Партньор	Закрила (с изключение на закрила на детето и СПН)	Закрила на детето	Основано на пола насилие (ОПН)	Образование	Препитание и социално-икономическо интегриране	Здраве и хранене	Основна нужда	Общо в щ.д.
Агенции на ООН								
Международна организация за миграция на ООН	514 953	-	-	51 495	308 972	308 972	1 570 607	2 755 000
Световна здравна организация на ООН	-	-	-	-	-	1 400 000	100 000	1 500 000
Детски фонд на ООН	-	1 212 916	-	1 559 457	-	272 607	-	3 044 980
Организация на ООН за образование, наука и култура	-	-	-	-	500 000	-	-	500 000
Върховен комисар на ООН за бежанците	7 453 454	1 300 000	600 000	300 000	4 000 000	-	3 300 000	16 953 454
МФЧК и Червения кръст								
Български червен кръст	330 000	220 000	55 000	-	550 000	1 100 000	3 300 000	5 555 000
Международни НПО								
„Каритас" България	-	-	-	-	2 200 000	-	1 430 000	3 630 000
Национални НПО								
„Помощ за Украйна"	40 000	320 000	30 000	150 000	250 000	320 000	202 250	1 312 250
„AK-Nord-Ost"	-	-	-	-	-	191 183	-	191 183
Сдружение на украинските организации в България „Мати Украйна"	-	-	-	-	280 000	250 000	1 300 000	1 830 000
Благотворителна фондация „Фонд добро"	4800	-	-	-	53 800	26 700	11 990	97 290
Съвет на жените бежанки в България	94 129	-	44 400	-	59 292	-	117 282	315 103
Фондация „Достъп до права"	163 812	-	-	-	-	-	-	163 812
„Open Bulgaria"	15 359	-	-	-	-	-	-	15 359
„От нас зависи"	-	-	-	15 000	20 000	25 500	134 000	194 500
Ротари Интернешънъл – България	-	-	-	-	96 669	-	-	96 669
Ситуационен център „Отворени врати"	58 650	-	-	-	60 500	19 550	-	138 700
„Украински дом"		5300	-	8530	8435	-	30 460	52 725

Партньор	Закрила (с изключение на закрила на детето и СПН)	Закрила на детето	Основано на пола насилие (ОПН)	Образование	Препитание и социално-икономическо интегриране	Здраве и хранене	Основна нужда	Общо в щ.д.
Фондация „За доброто“	39 343	25 536	-	46 781	31 500	-	72 000	215 160
Общо	**8 714 500**	**3 083 752**	**729 400**	**2 131 263**	**8 419 168**	**3 914 511**	**11 568 589**	**38 561 185**

Рамка за мониторинг на ПОБС

Сектор	Показател	Цел
Закрила	Брой лица, които са получили подкрепа за достъп до услуги за закрила	**62 130**
Закрила на детето	Брой деца, на които са предоставени услуги за закрила на детето	**21 000**
Закрила на детето	Брой участници, обучени в областта на закрилата на детето и правата на децата	**740**
Основано на пола насилие	Брой хора, които са се възползвали от специализирани програми срещу основано на пола насилие	**36 000**
Основано на пола насилие	Брой обучени участници в хуманитарния отговор и правителствен персонал относно знанията за ОПН относно превенцията, отговора и мерките за намаляване на риска	**130**
Закрила от сексуална експлоатация и злоупотреба	Брой членове на мрежата за ЗСЕЗ и персонал на партньорите, обучени за намаляване, предотвратяване и отговор на риска от СЕЗ	**100**
Образование	Брой деца, записани във формално образование в приемащите държави	**5000**
Образование	Брой на образователния персонал, обучен или получаващ подкрепа, за да отговори по-добре на нуждите на обучаващите се бежанци	**200**
Образование	Брой деца, участващи в програми за неформално образование в приемащите държави	**13 700**
Здравеопазване и хранене	Брой бежанци, достигнати чрез индивидуални сесии за консултиране или здравно образование с информация по здравни теми, налични услуги и как се получава достъп до тях	**45 000**
Здравеопазване и хранене	Брой здравни консултации, предоставяни на бежанци	**7200**
Здравеопазване и хранене	Брой доставчици на здравни услуги, обучени да предоставят здравни услуги на бежанци	**4700**
Психично здраве и психо-социална подкрепа	Брой лица, участващи в услуги и дейности на ПЗПСП	**42 560**
Психично здраве и психо-социална подкрепа	Брой предоставени консултации по ПЗПСП (включва само целенасочени и специализирани услуги)	**11 400**
Препитание и социално-икономическо интегриране	Брой лица, които са се възползвали от интервенции за препитание и социално-икономическо приобщаване	**30 000**
Основни нужди	Брой лица, получили помощ за основни нужди	**55 260**

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

СЪКРАЩЕНИЕ	Пълно описание
ОЗГН	Отчетност пред засегнатите групи от населението
ВПМ	Възраст, пол и многообразие
ИОПС	Интервенции, основани на парични средства
ОПН	Основано на пола насилие
ОПЛ	Общопрактикуващ лекар
ЛГБТИК+	Лесбийки, гейове, бисексуални, транс, интерсексуални и куиър
ПЗПСП	Психично здраве и психо-социална подкрепа
МСОП	Многосекторна оценка на потребностите
НПО	Неправителствена организация
ЗСЕЗ	Закрила от сексуална експлоатация и злоупотреба
КФБ	Координационен форум за бежанците
ОРБ	Организации, ръководени от бежанци
ПОБС	План за отговор на бежанската ситуация
СРЗ	Сексуално и репродуктивно здраве
ДВЗ	Директива за временна закрила
РСУР на ООН	Рамка на ООН за сътрудничество за устойчиво развитие

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 – ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ПРОЕКТИ НА ПАРТНЬОРИТЕ ПО ПОБС

Сектор	Партньор	Кратко описание на дейността	Необходима сума (в щ.д.)	Данни за контакт
Основни нужди	„Помощ за Украйна“	Разпространение на ваучери за храна и ваучери за закупуване на предмети за лична хигиена и битова грижа за семейства с ниски доходи с множество деца, самотни родители, самотни работещи родители, възрастни хора.	**202 250**	**info@uaid.org.ua**
	Сдружение на украинските организации в България „Мати Украйна“	Предоставяне на хранителни и нехранителни стоки и многоцелева парична помощ.	**1 300 000**	**olenasof@gmail.com**
	Български червен кръст	Разпространение на семейни хранителни пакети, зимни облекла и хигиенни комплекти. Предоставяне на многоцелева парична помощ.	**3 300 000**	**a.vasileva@redcross.bg**
	„Каритас“ България	Предоставяне на многоцелева парична помощ/помощ с ваучери,съобразена с държавната социалноосигурителна пенсия и детските надбавки, в продължение на два месеца, за да се подпомогнат бежанците в посрещането на техните основни нужди.	**1 430 000**	**e.patashev@caritas.bg**
	Благотворителна фондация „Фонд добро“	Подпомагане на най-уязвимите групи бежанци с необходимите хигиенни продукти, лекарства, храна и временно настаняване.	**11 990**	**info.dobro.bg@gmail.com**
	Съвет на жените бежанки в България	Разпределяне на ваучери на украински семейства, особено на тези в изключително уязвимо положение. Подкрепа за спешни медицински нужди за 500 бежанци, включително 250 деца, чрез плащане на медицински разходи, операции, лекарства или прегледи за хора, които не са обхванати от здравно осигуряване през 2024 г.	**117 282**	**office@crw-bg.org**
	МОМ	Осигуряване на спешно/краткосрочно и средносрочно настаняване. Разпределяне на ваучери за храна на семейства с деца. Предоставяне на интервенции, базирани на парични средства, въз основа на критерии за уязвимост	**1 570 607**	**msamuilova@iom.int**
	„От нас зависи“	Предоставяне на хуманитарна помощ: храна за възрастни, деца и бебета; пелени, кърпички за деца и възрастни. Предоставяне на многоцелева парична помощ: еднократна парична подкрепа за новопристигнали уязвими семейства; еднократна парична подкрепа за уязвими семейства с новородени бебета. Предоставяне на месечни ваучери за храна за уязвими бежанци от Украйна.	**134 000**	**team@otnaszavisi.com**
	„Украински дом“	Разпределяне на 200 одеяла, 20 радиатора и хигиенни продукти на 500–550 души. Подпомагане на хора, нуждаещи се от спешно настаняване (приблизително 10 нощувки на човек).	**30 460**	**ukrvarna@abv.bg**
	ВКБООН	Предоставяне на многоцелева парична помощ, насочена към физически лица/ домакинства със специфични нужди от закрила и подкрепа за националната система за социална закрила. Работа с	**3 300 000**	**rodrigun@unhcr.org**

Сектор	Партньор	Кратко описание на дейността	Необходима сума (в щ.д.)	Данни за контакт
		партньори за предоставяне на информация и социално посредничество на бежанците за задоволяване на техните основни нужди		
	Фондация „За доброто“	Подкрепа на майки с деца под тригодишна възраст с памперси и ваучери за храна (три пъти годишно). Предоставяне на финансова подкрепа за медицински процедури и болнична помощ.	**72 000**	**o.irzhytskaya@zadobroto.com**
Здраве и хранене	„Помощ за Украйна“	Предоставяне на цялостна подкрепа, включително ПЗПСП, на лица от различни възрастови групи, както и на лица със специални нужди.	**320 000**	**info@uaid.org.ua**
	„AK-Nord-Ost“	Подпомагане на бежанците да се интегрират в българската здравна система чрез предоставяне на медицински съвети, подкрепа за медикаменти и подкрепа при посещенията на здравни услуги. Предоставяне на финансова подкрепа за назначения на специалисти, хронични и нехронични лекарства и транспортни услуги за назначения на лекари и редовни лабораторни тестове. Предлагане на курсове за промоция на здравето (дентално здраве, първа помощ, физиотерапевтични); програма за ПЗПСП; и програма за обучение по психологическа първа помощ.	**191 183**	**selene@ak-nordost.eu**
Сдружение на украинските организации в България „Мати Украйна“		Подпомагане на разходите за профилактични медицински прегледи на социално уязвими групи; разходи за процедури и медицински изделия; разходи за лекарства, необходими за продължаване на лечението; и разходи за погребение. Подкрепа за здравни грижи за деца със специални нужди. Предоставяне на психологическа помощ на новопристигнали бежанци.	**250 000**	**olenasof@gmail.com**
	Български червен кръст	Предоставяне на парична помощ за медицински грижи и възстановяване на разходи, свързани с лекарства. Предоставяне на психологическа първа помощ и психологически консултации и дейности за психо-социална подкрепа (ПСП) в общността. Поддръжка на гореща линия за ПСП.	**1 100 000**	**a.vasileva@redcross.bg**
Благотворителна фондация „Фонд добро“		Предоставяне на психологическа помощ (предимно консултации на деца): онлайн и офлайн групи за психо-социална подкрепа; индивидуални консултации; арт-терапевтични дейности.	**26 700**	**info.dobro.bg@gmail.com**
	МОМ	Закупуване на лекарства и покриване на заплащането на медицински прегледи и медицински интервенции на уязвими групи. Предоставяне на индивидуално и групово психологическо консултиране. Предоставяне на обучения по психологическа първа помощ за работници и експерти на първа линия. Организиране на социално-релационни дейности и развлекателни дейности за деца, настанени в хотели/заведения за отдих.	**308 972**	**msamuilova@iom.int**
	„От нас зависи“	Подкрепа с насочване към болници и лекари. Предоставяне на групова психо-социална подкрепа.	**25 500**	**team@otnaszavisi.com**
Ситуационен център „Отворени врати“		Предоставяне на консултации при травми.	**19 550**	**situationopendoors@gmail.com**
	УНИЦЕФ	Предоставяне на здравни прегледи на бременни жени и деца. Предоставяне на консултации по хранене (кърмене, правилно хранене за малки деца. Осигуряване на изграждане на капацитет на здравните специалисти. Подкрепа за сертификационни квалификации на практикуващи специалисти от Украйна.	**272 607**	**rbehbudov@unicef.org**

Сектор	Партньор	Кратко описание на дейността	Необходима сума (в щ.д.)	Данни за контакт
	СЗО	Предоставяне на текуща подкрепа на Министерството на здравеопазването. Подпомагане на достъпа до консултиране и терапия, до животоспасяващи лекарства, медицински консумативи, оборудване. Подпомагане управлението на рисковете за здравето на околната среда по време на извънредни ситуации.	**1 400 000**	**melgaardj@who.int**
Поминък и икономическо приобщаване	„Помощ за Украйна“	Предоставяне на възможности за обучение по нови професии и валидиране на дипломи за бежанци от Украйна. Предлага курсове по български език за интеграционни цели, курсове по информационни технологии за повишаване на уменията и подобряване на качеството на живот, бизнес курсове за развитие на предприемачеството и специализирани курсове за придобиване на нови професии.	**250 000**	**info@uaid.org.ua**
	Сдружение на украинските организации в България „Мати Украйна“	Откриване на 8 свободни работни места в хуманитарния център на „Мати Украйна“. Предоставяне на трудова помощ, правни консултации, закрила на трудовите права.	**280 000**	**olenasof@gmail.com**
	Български червен кръст	Предоставяне на професионално обучение, курсове за подготовка за работа, уроци по български език и преводачески услуги за удостоверения за образование и работа.	**550 000**	**a.vasileva@redcross.bg**
	„Каритас“ България	Осигуряване на безопасно, частно настаняване на тези, които изразяват желание да се установят в градските центрове, но се нуждаят от известно време, за да се адаптират към независим живот. Подпомагане на бенефициерите да намерят подходящо, безопасно и сигурно жилище, като поемат ролята на посредник между наемодателите и бежанците. Предоставяне на подкрепа за плащане на наем и комунални услуги (до 3 месеца).	**2 200 000**	**e.patashev@caritas.bg**
	Благотворителна фондация „Фонд добро“	Подкрепа за приобщаването на бежанците в приемащото общество чрез: курс по български език (2 курса, по 6 месеца); срещи с кариерни консултанти; подпомагане на писането на автобиографии; групови спортни събития; образователни уебинари; интеграционни събития.	**53 800**	**info.dobro.bg@gmail.com**
	Съвет на жените бежанки в България	Предоставяне на достъп до социални дейности и лекарства на 500 украински граждани като: административен превод, придружаване на национални институции, на работодатели или на юридически организации. Предоставяне на трудови консултации и направления за езикови курсове. Организиране на събития, насочени към заетостта: срещи между компании за наемане на работа и украинци, търсещи работа.	**59 292**	**office@crw-bg.org**
	МОМ	Осигуряване на курсове по български език за пълнолетни лица (нива: A1, A2).	**308 972**	**gbacheva@iom.int**
	„От нас зависи“	Подкрепа за икономическото приобщаване на бежанците чрез: подкрепа чрез писане на автобиография, семинари за умения за интервюта и индивидуална подкрепа, намиране на съответствия за работни места. Осигуряване на онлайн уроци по български език за бременни жени и майки с малки деца.	**20 000**	**team@otnaszavisi.com**
Ротари Интернешънъл – България		Насърчаване на социалното сближаване между бежанските и приемащите общности чрез нестандартна медийна кампания. Изпълнение на инициатива за изследване на действия.	**96 669**	**kostova@bgmap.bg**

Сектор	Партньор	Кратко описание на дейността	Необходима сума (в щ.д.)	Данни за контакт
Ситуационен център „Отворени врати“		Подкрепа на бежанците с планове за лична интеграция; предоставяне на кариерно обучение, семинари за преквалификация и повишаване на квалификацията и подкрепа за намиране на работа.	**60 500**	**situationopendoors@gmail.com**
	„Украински дом“	Осигуряване на курсове по български език ниво А1 за 90 души (планира се да има 6 групи през цялата година).	**8435**	**ukrvarna@abv.bg**
	ЮНЕСКО	Подкрепа на бежанците, както и на приемащото правителство в отговор на бежанската ситуация чрез развитие на медиите. Увеличаване на достъпа на бежанците до надеждна информация по ключови теми от интерес и загриженост, повишаване на тяхната самостоятелност и устойчивост и насърчаване на социалното приобщаване. Изграждане на капацитета на медиите в приемащата страна за производство и излъчване на медийни програми на украински език и разработване на специално съдържание; укрепване на редакционния капацитет на медиите в приемащата страна; създаване на национални медийни мрежи за отразяване на бежанците и сътрудничество между медиите	**500 000**	**m.aoyama@unesco.org**
	ВКБООН	Подпомагане на достъпа до законни и безопасни възможности за заетост чрез индивидуално водене на случаи. Разширяване на механизмите за координация с властите, хуманитарните организации и частния сектор за улесняване на възможностите за бежанците, включително профилиране на поминъка и намиране на подходящи работни места. Укрепване на повишаването на квалификацията, преквалификацията и свързаните с тях процеси за улесняване на достъпа до пазара на труда. Насърчаване на предприемачеството и самостоятелността. Координиране и овластяване на местните власти в ролята им за приобщаване и предоставяне на услуги на бежанците.	**4 000 000**	**rodrigun@unhcr.org**
	Фондация „За доброто“	Водене на семинари за пенсионери от Украйна с акцент върху възможностите за работа, езиковите умения (български/английски), компютърната грамотност и финансовото планиране. Предлагане на програми за обучение на пенсионери, които искат да станат детегледачки. Предоставяне на програми за обучение на майки, които желаят да започнат домашен бизнес. Повишаване на осведомеността относно предизвикателствата, пред които са изправени жените предприемачи с бебета, и насърчаване на положителни модели за подражание.	**31 500**	**o.irzhytskaya@zadobroto.com**
Закрила	„Помощ за Украйна“	Повишаване на осведомеността срещу трафика на хора. Предоставяне на подкрепа и помощ на жертвите и сътрудничество с местните власти и организации за борба с трафика на хора чрез кампании за превенция, идентифициране и подкрепа на жертвите и застъпничество за по-силни правни рамки.	**40 000**	**info@uaid.org.ua**
	Български червен кръст	Работа за повишаване на осведомеността за въпросите на закрила, пол и приобщаване. Провеждане на събития за популяризиране в общността. Осигуряване на средства за спешни случаи за домакинства в риск.	**330 000**	**s.barakov@redcross.bg**
Благотворителна фондация „Фонд добро“		Предоставяне на правни консултации на бежанците (веднъж седмично, както и при спешни случаи). Осигуряване на придружител от социални работници на особено уязвими категории бежанци за получаване на медицински документи.	**4800**	**info.dobro.bg@gmail.com** mailto:Chaika7722@gmail.com

Сектор	Партньор	Кратко описание на дейността	Необходима сума (в щ.д.)	Данни за контакт
	Съвет на жените бежанки в България	Предоставяне на информация за предотвратяванетрафика на хора на най-малко 500 бежанци от Украйна, жени, деца и мъже. Предоставяне на подкрепа за психичното здраве в общността за украински деца и техните родители. Подпомагане на достъпа до медицински услуги за украинските бежанци чрез придружаване до медицински заведения, превод и административно управление.	**94 129**	**office@crw-bg.org**
	МОМ	Предоставяне на индивидуални консултации, направления и информационни сесии относно интеграцията на пазара на труда, социалното подпомагане, здравното осигуряване. Подкрепа с достъп до основни услуги – здравеопазване, образование, заетост. Повишаване на осведомеността относно рисковете, свързани със закрилата.	**514 953**	**msamuilova@iom.int**
	Фондация „Достъп до права“	Поддържане на гореща линия, създадена в отговор на украинската криза, предоставяща холистични услуги.	**163 812**	**valeria.ilareva@farbg.eu**
	„Open Bulgaria“	Предоставяне на психо-социална подкрепа на деца бежанци от Украйна чрез провеждане на групи за подкрепа и творчество.	**15 359**	**bgopen4you@gmail.com**
	Ситуационен център „Отворени врати“	Предоставяне на групова психо-социална подкрепа за възрастни, юноши и деца, включително, но не само, използване на игри, изкуство, културни дейности, психологически оценки, подкрепени от виртуална реалност.	**58 650**	**situationopendoors@gmail.com**
	ВКБООН	Подпомагане на достъпа до българска територия, правен статут и документация, която насърчава достъпа до права и информация. Подкрепа на правителствените процеси при формулирането и прилагането на политики, които гарантират правилното прилагане на международните ангажименти на държавата по отношение на правата на бежанците. Подкрепа на инициативи, водени от общността, за организиране и самопредставяне.	**7 453 454**	**rodrigun@unhcr.org**
	Фондация „За доброто“	Осигуряване на арт терапевтични сесии за украински жени и отделни групи за украински жени с техните деца. Предоставяне на психологическа подкрепа на служители на организации с нестопанска цел, които работят с бежанци. Предоставяне на психологическа и социална подкрепа на родители на тийнейджъри от Украйна; чрез групово консултиране на бременни жени от Украйна. Осигуряване на спортни уроци за тийнейджъри бежанци от Украйна.	**39 343**	**o.irzhytskaya@zadobroto.com**
Закрила на детето	„Помощ за Украйна“	Осигуряване на подхранваща среда за бебета и малки деца, като се фокусира върху тяхното физическо, когнитивно и емоционално развитие. Предлагане на предучилищни програми, които се фокусират върху подготовката на децата за формално образование. Осигуряване на академична подкрепа и извънкласни дейности за децата в началното училище. Предлагане на различни програми за тийнейджъри, включително обучение за житейски умения, кариерно ориентиране и развлекателни дейности.	**320 000**	**info@uaid.org.ua**
	Български червен кръст	Осигуряване на пространства, подходящи за деца, и организиране на спортни събития и уроци по плуване. Осигуряване на уроци по български език и обучения по първа помощ за деца.	**220 000**	**a.vasileva@redcross.bg**
	„Украински дом“	Осигуряване на терапевтична сесия за деца, преживели стрес и травматични ситуации.	**5300**	**ukrvarna@abv.bg**

Сектор	Партньор	Кратко описание на дейността	Необходима сума (в щ.д.)	Данни за контакт
	ВКБООН	Работа с деца и младежи и техните родители или настойници, за да се осигури положителна среда у дома. Укрепване на институциите и доставчиците на услуги, работещи с деца, особено тези със специфични нужди от закрила. Работа с органите, които формират разширена мрежа за закрила на детето, както на национално, така и на местно ниво, за насърчаване на добрите практики и най-добрите стандарти за закрила на децата. Насърчаване и укрепване на договореностите за алтернативни грижи и настойничество.	**1 300 000**	**rodrigun@unhcr.org**
	УНИЦЕФ	Укрепване на системата за закрила на детето; подпомагане на достъпа и предоставяне на подкрепа за закрила на детето за деца/лица, полагащи грижи. Предоставяне на услуги, насочени към децата (ПЗПСП, пространства, подходящи за деца, информационни дейности, информация, правна помощ, насочване, подкрепа за медиация) за адаптиране, приобщаване и достъп до услуги на деца/настойници бежанци. Капацитет на местните общини и регионалните дирекции за социално подпомагане за индивидуално управление на случаи. Осигуряване на изграждане на капацитет въз основа на правата на децата, мерки за предотвратяване/риск от основано на пола насилие и ПЗПСП за работници на първа линия. Подкрепа за психичното здраве и благополучие на подрастващите/младежите.	**1 212 916**	**rbehbudov@unicef.org**
	Фондация „За доброто“	Предоставяне на психологическа подкрепа на майки и ранно развитие на деца. Провеждане на часове по актьорско майсторство за деца на възраст 5–13 години	**25 536**	**o.irzhytskaya@zadobroto.com**
ОПН	„Помощ за Украйна“	Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността и семинари относно ОПН, неговите форми и въздействие. Предоставяне на услуги за подкрепа, включително консултиране и психо-социална подкрепа, на лицата, преживели основано на пола насилие. Застъпничество за политики и закони, които защитават оцелелите от основано на пола насилие и насърчават равенството между половете. Обучение на лидерите на общността, доставчиците на услуги и съответните заинтересовани страни, за да се подобри разбирането им за основано на пола насилие и способността им да реагират ефективно.	**30 000**	**info@uaid.org.ua**
	Български червен кръст	Провеждане на кампании за осведомяване по темите свързани с основано на пола насилие. Управление на Фонд за извънредни ситуации за рискови лица.	**55 000**	**a.vasileva@redcross.bg**
	Съвет на жените бежанки в България	Провеждане на информационни сесии за основано на пола насилие за най-малко 100 бежанци (многообразие по пол и възраст), включително за безопасно разкриване и пътища за насочване.	**44 400**	**office@crw-bg.org**
	ВКБООН	Подкрепа за националната система за превенция и реагиране срещу основано на пола насилие, включително насърчаване на приемането на международни стандарти и практики, за да се гарантира нейната достъпност за бежанците преживели основано на пола насилие. Извършване на оценки на безопасността на ключови места за бежанци и подкрепа за проследяване на изпълнението, за да се управлява проактивно ОПН и други ключови рискове за закрила. Подкрепа за разширяването и/или консолидирането на механизмите за сенсибилизация и превенция на общността, включително чрез предоставяне на права на жените.	**600 000**	**rodrigun@unhcr.org**

Сектор	Партньор	Кратко описание на дейността	Необходима сума (в щ.д.)	Данни за контакт
Образование	„Помощ за Украйна“	Предоставяне на курсове за деца и тийнейджъри (формални и неформални): курсове по български и други езици, курсове по ИТ за тийнейджъри, ранно детско развитие, предучилищно образование.	**150 000**	**info@uaid.org.ua**
	МОМ	Закупуване на образователни материали за деца, разделени на възрастови групи (3–7; 7–11; 12–17). Подкрепа за по-благоприятна учебна среда.	**51 495**	**msamuilova@iom.int**
	„От нас зависи“	Осигуряване на неформални часове по български език. Провеждане на програма с ментори за бежанци и българи в юношеска възраст.	**15 000**	**team@otnaszavisi.com**
	„Украински дом“	Осигуряване на 160 урока по английски език. Предоставяне на консултации за деца на възраст от 6 до 11 години (за общо 80 лица).	**8530**	**ukrvarna@abv.bg**
	ВКБООН	Подкрепа за пълноценното приобщаване на децата бежанци чрез насърчаване на достъпа до образование и училища. Подпомагане на училищата, приемащи голям брой деца бежанци, за увеличаване на капацитета им за предоставяне на подходяща подкрепа и безопасно пространство за учене и социализиране. Насърчаване на достъпа до висше образование за възрастни бежанци. Насърчаване на спортните и художествените дейности сред младежите/юношите.	**300 000**	**rodrigun@unhcr.org**
	УНИЦЕФ	Предоставяне на грижи за отглеждане с фокус върху деца на възраст 0–3 години. Подкрепа за равен достъп до образование и продължаване на ученето за децата в преход към и извън националната система. Предоставяне на образователна подкрепа и допълнителна подкрепа за учене на ученици бежанци в средното образование. Подкрепа за програмите на общините за социално приобщаване и изграждане на умения. Подкрепа за изграждане на умения сред подрастващите и младежите, гражданско участие, иновации и предприемачество.	**1 559 457**	**rbehbudov@unicef.org**
	Фондация „За доброто“	Подкрепа за развитието и психичното здраве на децата. Предоставяне на дневни грижи и образование за деца на възраст 3–6 години; неформално образование за деца на възраст 7–13 години. Подпомагане на деца, бежанци от Украйна,да се подготвят за изпитите си в 7-ми, 9-ти и 12-ти клас. Предоставяне на насоки за избора на колеж или кариера след дипломирането за завършили гимназия и уроци.	**46 781**	**o.irzhytskaya@zadobroto.com**

Регионален план за отговор на бежанската ситуация от Украйна